Sayısı Her Yerde 100 Para

Bngün 12 SAYIFA

KURUN

Bugün 12 SAYIFA

18-1 inci Yıl ● Sayı 6350-290 ◆ Cumartesi 14 Eylül (9 uncu ay) 1935

"Fransanın sıyasası sosyete esaslarına dayanır,,

Lâval diyor ki:

Misakla bağlıyız. Taahhütlerimizi yerine getirmekten kaçınmıyacağız!

Roma, Lâvalin sözlerini iyi karşıladı fakat kararından ve yolundan dönmiyecek!

Haftada bir

Dünya siyasasına toplu bir bakış

Lehistanda seçim

Birkaç gün evvel Lehistanda Diyet meclisi seçimi yapıldı. Seçim 28 haziran tarihli bir kanun dairesinde oldu. Bu seçim parlâmanter bir rejimde korporatif sisteminin birinci defa olarak tatbiki idi. Seçmenler sadece ellerindeki dört kişilik namzet kâğıtları üzerinden ikisini silecekler, öteki iki ismi bırakacaklardı. Bütün memleket (104) seçim dairesine ayrılmıştı. Her bir daire için dört namzet gösterildiğine göre diyet meclisi yüz sekiz üyeden teşekkül edecekti. Böylelikle yapılacak seçimde hükûmetin kazanacağı yüzde yüz belli idi.

Yalnız bir tek ihtimal kalıyordu ki bu da muhalif partilerin seçime iştirak etmemeleri idi. Nitekim böyle oldu. Nasyonal demokrat partisi ile köylü nasyonalistler ve sosyalistler, Komünistler kendi taraftarlarına rey verdirmediler. Neticede büyük çoklük, seçimi sükûtları ile protesto etmiş oldular.

Şu halde seçimi yapan hükûmet zahirde kazanmış, fakat hakikatte kaybetmiştir. Vakıa bu neticenin fiiliyatında bugün tesiri görülmiyecektir. Çünkü muhalif olan partiler fikirce ve temayülce biribirlerinden çok uzak bulunmaktadır. Ancak zamanla bu vaziyet değişecektir. Bir de şimdiye kadar general Pilsudskinin şahsiyeti arkasında rol oynıyan büyük şahsiyetler ve bunlar arasında Bay Beck'in nüfuzları sarsılmıştır. Bu itibarla son seçimin verdiği bu netice Lehistanın dış sıyasası ve hele Alman — Leh anlaşması üzerinde bile tesir yapacaktır diyenler vardır.

Almanyada kıtlık mı?

Bütün dünya İtalyan — Habeş meselesinin Cenevredeki son inkişaflarını takip ederken Almanyadan yeni bir haber geliyor. Bu haber, bir takım yiyecek maddelerinin bu memlekette birdenbire eksilmiş olduğu rivayetidir. Avrupa postası ile alınan malûmata göre Almanyada domuz eti

ASIM US

(Sonu Sa. 2 Sü. 1)

Habeşistanda

Italya Avrupalıları kursuna dizecek

Fransanın sıyasasını anlatan B. Laval

— Yazısı 8 nci sayfada

Aynorozda

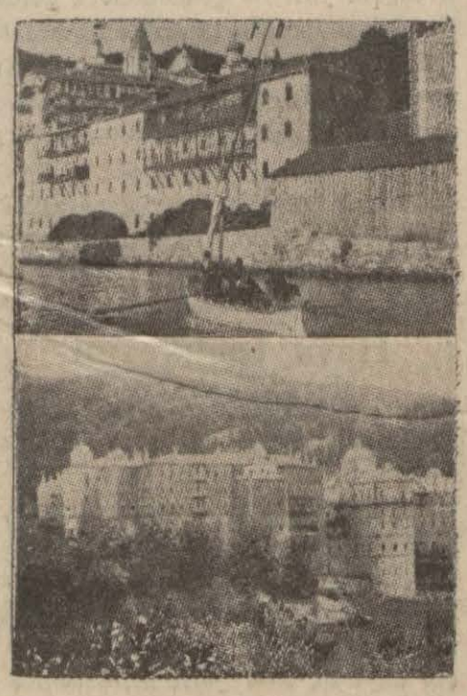

Aynoroz yirmi bin papazın yaşadığı, insanın değil hayvanların bile dişilerinin giremediği yer. Buradaki papazlar nasıl yaşarlar? Bu enteresan yazıyı bugün hikâye sütunlarımızda bulacaksınız.

Balkan güreş şampiyonluğu bugün

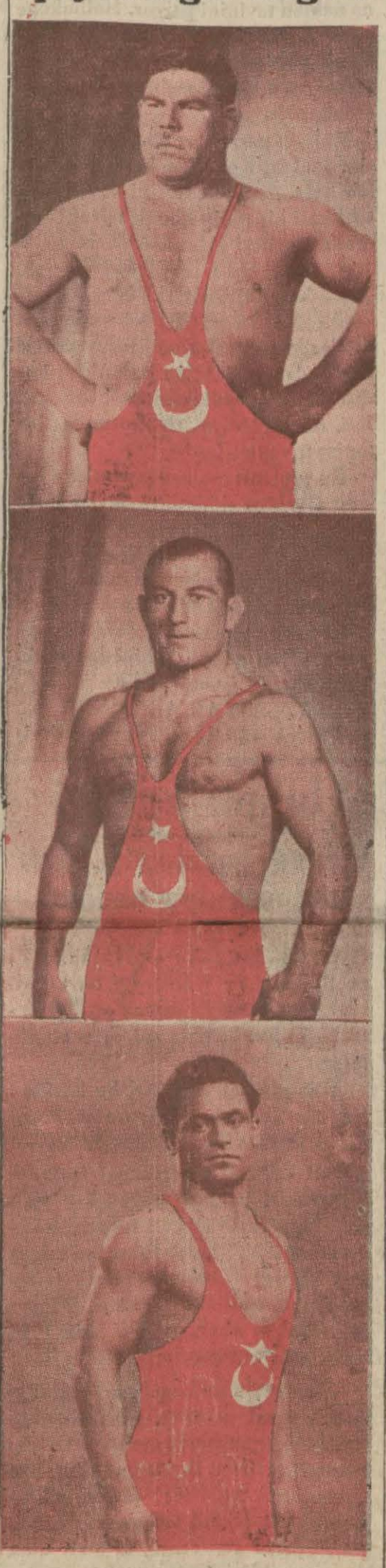

Dördüncü Balkan güreş şampiyonluğu müsabakalarına bugün başlanıyor. Yazısını spor sayfamızda okuyunuz. Yukarki resimlerde güreş takımımızın değerli elemanlarından Çoban Mehmedi, takım kaptanı Büyük Mustafayı ve Nuriyi görüyorsunuz.

Türkiye hava turu bugün bitiyor

Türkiye hava turu bugün bitecektir. Kahraman uçakcılarımızın uçuşları büyük bir muvaffakiyetle devam etmektedir.

Dün sabah altıda Sıvas grupuna bağlı bölük Yeşilköyden hareketle İzmire ve Antalyaya gitmiştir. Saat sekizde Eskişehir grupuna bağlı bölük Yeşilköye gelmiş, saat on dörtte İzmire gitmiştir. Sıvastan Ankaraya gelen İzmir grupu Ankaradan kalkmış, saat on altıda İstanbula gelmiştir. Bu sabah altıda yoluna devam edecektir. Bu sabah sekizde İstanbul grupu Ankaradan İstanbula gelecek ve turunu bitirecektir. Bütün uçakcılarımız atış sahasında tecrübeler yapmışlardır.

Yukarıdaki resimlerin üstündekinde [illegible] grupunun gelişini alttaki de ayni grupa mensup uçakcılarımızın hakem heyetiyle konuşuşlarını görüyorsunuz.

Ankara, 13 (Kurun) — Büyük have turu yarın öğleyin bitmiş olacaktır. Sabahleyin saat altıda bulundukları yerlerden uçacak olan filolarımız öğleyin hareket etmiş oldukları yerlere döneceklerdir. Hakem heyeti tarafından hazırlanan raporlar, burada tşekkül ehazırlanan raporlar, burada teşekkül elerek netice öbür gün ilân olunacaktır.

İş kanunu

Patronlardan ve işçilerden soruyoruz:

Ne diyorlar?

(Yazıcı 10 uncu sayfada)

Çocuklarımız okulsuz kalmıyacak

Şehrimize gelen Kültür Bakanı Bay Saffet Arıkan'ın başkanlığında, dün bir toplantı yapıldı. Okul işleri konuşuldu. Bay Bakanın sözlerini üçüncü sayfada bulacaksınız. Yukarıki resimde Bay Saffet Arıkan kültür direktörlüğünden çıkarılan parasız yatılı olmak dileğinde bulunan bir çocukla konuşuyor.

Alman bayrağını

Rayiştağ bir tek bayrak kabul edecek

Berlin, 13 (A.A.) — Rayiştag, yarın Nürenbergde toplanacaktır. Bay Hitler, Rayiştağda bundan böyle Almanyanın tek bir bayrağı olacağını resmen ilân edecektir.

Bu bayrak, nasyonal sosyalist fırkanın bayrağı olan gamalı salipli kırmızı bayraktır. Bu beyanatın icrası Rayiştağın toplantıya çağırılmasının hakikî sebebidir.

Bu sembolik hâdise, fırka ile devletin tam ve kesin birliğini teyit edecektir.

Festival başlıyor

Festival bu aksam başlıyor. Bir hafta sürecek. Yazısını ve İstanbul ilbayının halka hitabını beşinci sayfamız da bulacaksınız. Burada resimde dün gelen Bulgar saz heyetini çalarken görüyorsunuz.

Haftada bir

Dünya siyasasına toplu bir bakış

(Üst yanı birincide)

pek azalmıştır. Öküz eti hemen hiç yok gibidir. Sebze de büyük nisbette eksilmiştir. Bunun için Alman propaganda Bakanlığının organı olan Angriff gazetesi Alman milletine bu türlü bir kısım yiyeceklerin azalmasına karşı sabırlı olmak tavsiyesinde bulunurken bir memleket için bunlardan daha büyük felâketler bulunduğu düşüncesini telkin etmektedir.

Fransız gazeteleri bu durum karşısında çok manalı yazılar yazıyorlar. Bu arada "Aç karnın kulağı olmaz„ atalar sözünü hatırlatarak tarihte büyük devrimlerin hep açlıktan çıktığını kaydediyorlar. Öbür taraftan katoliklerin Nazilere karşı olan memnuniyetsizliklerini, sanayicilerin doktor Şaht tarafına döndüklerini ileriye sürerek Almanyada bir takım değişiklikler olmasına ihtimal veriyorlar. Bu arada doktor Şaht'ın işten çektirileceğini, Göring'in Prusyaya çekilerek manevralarda bulunmadığını, buna göre yakında onun da vazifesinden uzaklaştırılacağını tahmin ediyorlar. İlâve edelim ki bu türlü şayiaları bildiren gazeteler yine kendileri bunlara inanmadıklarını yazıyorlar. Yalnız bu türlü şayiaları istikbale ait bir takım değişikliklerin tohumu diye görüyorlar. Her halde büyük harp yıllarında Almanyanın ne gibi mahrumiyetlere katlanmış olduğu düşünülürse bu rivayetlerin çok mübalâğalı olduğuna derhal hükmolunabilir.

İngilterede seçim hazırlıkları

İngilterede Avam kamarasının yeniden seçimi zamanı yaklaşıyor. Baldvin'in son bir söylevine göre yeni büyük seçimin gelecek ikinci kânunun ilk haftalarında olması ihtimali kuvvetlidir. Vakıa bugünkü meclisin tabii hayatının 1926 yılının yarısından sonraya kadar devam etmesi lâzımdır. Fakat seçimin böyle bir yıla yakın bir zaman evvel yapılmasında bugünkü nasyonal hükûmet kendisi için menfaat görmektedir.

İngiltere bütçesinde denklik vardır. Memleketin ihracat ve ithalâtı canlı faaliyetlerini arttırmıştır ve arttırmaktadır. İşsizlerin sayısı nisbeten azalmıştır. Bütün bu vaziyetler bugünkü hükûmetin lehindedir. Son yapılan kısmî seçimlerde de bunun tesiri görülmüştür. Bu seçimlerde hükûmet partisi namzetleri kazanmıştır. Onun için hükûmetin bu iyi şartlar içinde yeni bir seçimi yapmak istiyeceği açık bir gerçekliktir.

Öyle sanılıyor ki Baldvin önümüzdeki ilk teşrinde büyük bir söylev verecek ve burada yeni seçim müca - delesini açacaktır. Ondan sonra konservatür parti toplantısı olacak ve seçim programı tesbit olunacaktır. Konservatürler evvelce olduğu gibi gelecek seçimde de ulusal hükûmet programı esasına göre hareket edecekler - dir. Bunların karşısında muhalif parti olarak iki önemli grup bulunacaktır. Bunlardan biri Loyd Corç'un başkanlık ettiği (sulh ve kalkınma) grupudur. İkincisi işçi partisidir ki bunlar yeni seçime 505 namzet ile iştirak edeceklerdir.

Süveyş kanalı

İngiltere ile İtalya arasında Habeşistan meselesi üzerinde çarpışmalar arttıkça Süveyş kanalı da zihinleri işgal ediyor. Bu arada en ziyade Mısır gazeteleri bu işe önem veriyor. Bunun için son zamanlarda Mısır hükûmeti kanal durumunu sadece arsıulusal haklar bakımından tetkik ettirmektedir. Nitekim dün Kahireden gelen bir telyazısında Mısır hükûmetinin bu tetkiklerin neticesi hakkında hiç bir şey söylemediği bildirilmekle beraber "Mısır Kellog paktına imza koymuştur. Milletler cemiyeti misakının zecrî tedbirler hakkındaki 16 ncı maddesi bu cemiyete girmiş olan devletlerin tabaasına ve bu arada Süveyş kanalı kumpanyasına tatbik edilebilir.„ denilmektedir. Bazı Mısır gazeteleri de Süveyş kanalı arsıulusal muahedeler ile gerek harp, gerek sulh zamanında serbest ise de filiyatta her vakit bu hüküm tatbik edilememiştir yolunda mütalealar yazmakta, misal olarak büyük harpte kanalın Alman gemilerine kapatılmış olduğunu yazmaktadır.

Bütün bu neşriyattan çıkan mana şöylece kısaltılabilir: Milletler Cemiyeti Habeş meselesini sulh yolu ile bitiremez de İtalyanlar tecavüze geçerlerse Süveyş kanalının İtalyan harp gemilerine kapatılıp kapatılmaması İngilterenin alacağı duruma bağlıdır. Eğer İngiltere İtalyaya karşı sıkı bir bitaraflık vaziyeti alırsa Süveyş kanalı harp gemilerine açık kalacaktır. Aksi halde kanal kapanacaktır.

SON HABERLER

Çaldaris-Kondilis anlaşmazlığı

Parlamento komisyonunda Çaldarisçi ve Kondilisçi saylavlar birbirile döğüştüler, yaralandılar

Yaralı Generalin hemşerileri toplanarak Kondilis aleyhine şiddetli hücumlar yaptılar. Generalin vazifesine iadesini istediler

ATİNA, 13 (KURUN) — 27 Teşrinievvelde yapılacağı ilân edilen geneloy için İç işleri Bakanlığında şimdiden hazırlıklara başlanmıştır.

BAY ZAİMİS CEKLMİYOR

ATİNA, 13 (KURUN) — Cümhurluk Başkanı B. Zaimis rejimi muhafazasız bırakmak istemediği cihetle deveran eden şayialar hilâfma olarak şimdilik istifa etmek niyetinde değildir.

General Kondilis, diktatörlük salâhiyetile bir direktuar hükûmeti kurmak istediğine dair burada Avrupa gazetelerine çekilen telgrafları yalanlamıştır.

ANLAŞMAZLIK COK ŞİDDETLENDİ

ATİNA, 13 (KURUN) — Başbakan B. Caldarisle Harbiye bakanı general Kondilis arasmdaki anlaşmazlık çok şiddetlenmiştir. Bununla beraber bugün Başbakan, Harbiye bakanile anlaşmak temayülünü göstermiştir. Son hadiseler esnasımda yaralanan Atina kolordusu kumandanı general Panayutaksusun hemşehrilerini, Harbiye Bakanının izzeti nefsini kırmaksızın memnun etmek isteyen B. Caldaris, general Panayotaksun başka bir kolordu kumandanlığına naklen tayinini istiyor. Halbuki general Kondilis, yaralı generalın başka bir yere tayinini şiddetle reddetmekte ve açığa çıkarılmasında ısrar etmektedir.

Muhalif gazetelere göre B. Caldarisin, general Kondilise karşı mümaşat kâr davranması kendisini kuvvetli ve tehlikeli bir rakip olarak telâkki etmesinden ileri gelmektedir.

YARALI GENERALIN HEMŞEHRİLERİ

ATİNA, 13 (KURUN) — Son hadiselerde general Kondilisin yaveri tarafından eski Atina kolordusu kumandanı Panayutaksosun hemşehrileri, dün belediye tiyatrosunda bir toplantı yapmışlardır.

Bu toplantı esnasında Harbiye bakanı aleyhine şiddetli söylevler söylemişler, general Panayotaksosun eski vazifesine iadesini istemişlerdir.

Hükûmetçi saylavlardan bir heyet Başbakanı ziyaret ederek general Kondilise karşı mümaşatkâr davranmamasını ve icab ederse kabineden uzaklaştırılmasını istemişlerdir.

SAYLAVLAR ARASINDA

ATİNA, 13 (KURUN) — Caldaris çiler ve Kondilisciler arasında sık sık kavgalar çıkıyor. Dün Parlemento komisyonunun toplantısmda Caldarisci ve Kondilisci saylavlar arasında bir çarpışma olmuş, iki taraftan da bir kaç kişi yaralanmıştır. Meclis Başkanının müdahalesi üzerine hadisenin daha ziyade büyümesinin önü alınmıştır.

KONDİLİS GELMEYİNCE KABİNE TOPLANAMADI

Atina, 12 (Kurun) — Kabine toplanarak vaziyeti görüşecekti. Fakat General Kondilis, B. Caldarise kızgın olduğundan toplantıya gelmiyeceğini bildirmiş ve bu yüzden kabine toplanamamıştır.

MÜCADELE ŞİMDİDEN BAŞLADI

Atina, 13 (Kuun) — Geneloy mücadelesi şimdiden başlamıştır. Kralcı ve cumuriyetçi gazeteler, çok şiddetli ve tahrik âmiz makaleler yazıyorlar. Kamuyun (efkârı umumiye) galeyan halinde bulunmasına rağmen ufak tefek hadiselerden sarfınazar, sükûn ve asayiş muhafaza ediliyor.

Grevler

Amerikan vapurları sefer güçlüğüne uğradılar

Nevyork, 13 (A.A.) — Telsiz telgraf memurlarının grevi yüzünden dün sabah hareket edemiyen 11 gemi, telsizciler birliği ile anlaşma imza etmeden, akşam üstü yola çıkmışlardır. Bu gemilerden birkaçı, yeni telsiz memurları almışlardır.

Nevyork, 13 (A.A.) — Grev yapan telsizciler, federasyonlarının tanınmasını, ücretlerinin arttırılmasını ve çalışma şartlarının düzeltilmesini istemektedirler.

GREVCİLERLE POLİS ARASINDA ÇARPIŞMA

Minneapolis, 13 (A.A.) — Polis, demir sanayiine mensup dört bin gvevcinin çıkardığı karışıklıklara karşı koymak için ateş etmeye ve göz yaşı çıkartan gaz kullanmaya mecbur kalmıştır. İki ölü ve 30 yaralı vardır.

Leh manevraları b tti

Varşova, 13 (A.A.) — Lodz civarında yapılan manevralar bitmiş ve kıtaat, silâhlı kuvvetler genel espekteri ge neral Ridz Smigli'nin önünde bir resmi geçit yapmışlardır.

Morgenthaun gezisi

Vaşington, 13 (A.A.) — Bay Morgenthau, yaz tatillerini geçirmek üzere cumartesi günü Portekiz ve İspanyaya hareket edecektir. Kendisi bu seyahatinin tamamen hususî mahiyette olduğunu beyan etmiştir.

Hukuk eşitliği

Viyana gazeteleri zecri tedbirlerden endişe ediyorlar

Viyana, 13 (A.A.) — Viyana basını, Bay Berger Waldenegg'in, Cenevrede ileri sürdüğü hukuk eşitliği isteklerini hep birlikte müdafaa etmektedir.

Bazı siyasal çevenler, bu isteklerin, Sir Samuel Hoare'ın söylevine cevap teşkil ettiği fikrindedirler.

Welt - Blatt, Sir Samuel Hoare'ın söylevinde, Uluslar sosyetesi üyelerinin mes'uliyetler ve tehlikeler karşısındaki eşitliğinden bahseden kısma, Bay Berger Waldenegg'in söylevinde, hukuk eşitliği olmadıkça, müşterek elbirliği olmıyacağına dair olan kısımlarla cevap vermektedir.

Tenkitlerin çekingen olmasına rağmen, siyasal çevenler, zecri tedbirlerin tatbiki karşısında endişelerini gizlememektedirler. Bunlar, paktın, "hak kında zecrî tedbirler tatbik edilen memleketle tekmil tecimsel ve finansal ilgilerin kesileceği„ ni âmir olan 16 ncı maddesi ile, Avusturya Macaristan ve İtalyanın, ekonomik ilgilerini geliştirmek ve teksif etmek hususunda taahhüde giriştikleri 17 — 3 — 934 tarihli Roma protokolunun metnini karşılaştırmaktadırlar.

Alber gölü

Cenubî Mısır toprakları münbitleşecek

Kahire, 13 (A.A.) — Belçika kongosundaki Alber gölünde bentler yapılması hakkındaki proje üzerinde Mısır ile Belçika arasında yapılan konuşmalar bir prensip anlaşması ile sonuçlanmıştır.

Gölün suları, güney (cenubî) Mısırın çorak topraklarını münbit bir hale koyacaktır.

Belçika Kongosuna verilecek tazminatı tesbit etmek üzere Brükselde yeni bir konferans toplanacaktır.

Brüksel 13 (A.A.) — Belga ajansı, Alber gölü sularımn kullanılması için Belçika ile Mısır arasında aktedilmiş olan uzlaşmanın mahiyetini tasrih etmekte ve uzlaşmanın, sadece Alber gölü seddinin inşası takdirinde su altında kalacak olan Belçika Kongosu topraklarının tahdine münhasır olduğunu bildirmektedir.

Araştırmalar

Tarih kurulu üyeleri Çanakkalede

Çanakkale, 13 (A.A.) — Bayan Afet'in başkanlığında T. tarih kurulundan 18 kişilik bir heyet bu sabah Ertuğrul yatı ile Çanakkeleye geldiler. Şimdi Aanafartaları ve Kamâl Atatürk yerlerini ziyaret ediyorlar. Bu büyük ilim kurulu dönüşte Truva harabelerinde ilmî araştırmalar yapacaktır.

Trakya genel espekteri general Kâzım Dirik ve ilbay Nizamettin heyetin yanında bulunmaktadır.

Hava tehlikesini bilen üyeler

Ankara, 13 (A.A.) — Hava tehlikesini bilen üyeler listesi:

8941 B. Osman Karasomadan 20, 8942 Hüseyin Hino 20, 8943 Nail Karacabeyden 50, 8944 Helvacı Ahmet 75, 8945 Mustafa 20, 8946 Kâmil Peynirci, 20, 8947 Ali Emre 20, 8948 Necip dayı 25, 9849 Şerif 30, 8950 Kerim 100, 8951 Sadık Torun 20, 8952 Hüseyin Çagan (Aldından) 30, 8953 Raşit Zeki 20, 8954 Hafız Bekir 20, 8955 Aziz 20, 8956 Mustafa 20, 8957 Ahmet çavuş (Turgutludan) 20, 8958 İsmail 20, 8959 Hüseyin oğlu Hüsnü 20.

20 Ilkteşrin 1935 pazar günü

Sayım memurları, sayım kontrol memurları, bu işle ilgili resmi orunlar, büyük ve küçük işyarlar, sayıma girecek bütün yurtdaşlar ve yurtta oturan yabancılar bir tek ödevle yükümlüdürler:

Ne bir eksik, ne bir fazla

Türk ulusunun sayısını doğru çıkarmak.

Başvekâlet
İstatistik Umum Müdürlüğü

Tarih Köşeleri

Istanbuldan Bursaya bir gidiş

300 yıl evvel, Osmanlı padişahı, İstanbuldan Bursaya gidiyor. 1069 yılı ramazanının 4 üncü günü. Babüssaade önüne tuğlar dikiliyor, 7 inci günü otağı humayun Üsküdar sahrasına kuruluyor. 18 inci günü de (Veziri azam), askerle birlikte, Üsküdara geçiyor. O gün Budin valisi Seydi Ahmet pasadan doksan köle ile yetmiş Macar esiri gelmiştir; tersaneye teslim olunuyorlar. Bayram geldi. Vüzera, ülema ve sair hüddamı zevilihtiram çayırda etek öpüyorlar.

Halepde bir savaş arasında kaçıb gizlenen bir şakı divan efendisi ile Şam zorbalarından bir kâhya da o sırada ele geçirilip getirilmiştir. Gider ayak ikisi de, otağı humayunun önünde öldürtülüyor. (Asitane) de kaymakamlık edecek zat: Eski kaymakam vezir İsmail paşa. Kendisine kürklü bir hilatı fahire giydirilmiştr.

Şevval 8 bayram haftası oldu. Valde sultan alayla önden yürüyorlar. Büyük gürültülü bir çıkarma töreni.

Şevval 9 Babüssaade önüne tuğ dikildiğinden bir ay sonra padişah Bursa yoluna çıkmıştır.

Şimdi konaklara gelelim:

Birinci konak: Maltepe; ikinci konak: Tuzla; üçüncü konak İnehacı dördüncü konak: Çınarlı çayırı, beşinci konak: İznikmit (zmit); İzmitte beş gün "oturak olundu" altıncı menzil taraklı; yedinci menzil Dikili Taş; sekizinci menzil; İznik, dokuzuncu menzil: Yenişehir (iki gün de Yenişehirde); onuncu menzil Kestel. Bir gün de orada oturak olunup şevvalin 28 inci günü 11inci menzil ve oturakları ile, Bursa şehrine ve orada yeniden yapılan saraya giriş.

Ve şerefe yapılan alayın geçtiği sırada fesatcı makûlesinden bir nice eşkıyanın cadde ortasında asılışı..

Nasıl iyi günlermiş değil mi?

Musolininin Afrikaya giden oğulları

Musolininin iki oğlu, Bruno ile Vittorio'nun Habeşistan harbinde bulunmak için doğu Afrikasına gittikleri malûmdur. Lö Journal gazetesinin gönderdiği bir aytar da o vapurda bulunmuş, yolda bu iki küçük Musolini ile görüşmüştür. Aytar bunları şöylece anlatıyor:

Bruno on yedi yaşındadır. Saçları açık kumral, gözleri babasınınki gibi koyu ve müteşemdir. Ona bakanlar Benito Musolini'nin düşünceli bakışlarını görürler. Yine babası gibi hızlı yürür, baş parmaklarını ceplerine yahut saçları arasına sokar, genç yüzünün ifadeleri bir düziye değişir.

Her ikisi de sıkılgandırlar. Kendilerine söz söylenince hemen utanırlar. Sabah erken kalkarlar, yıkanırlar, her ikisi de gayet yüzücüdürler. Kahvaltılarını yedikten sonra güverte üzerinde gezinirler. Öğle ve akşam yemeklerini beraber yiyoruz. Gün arası kamaralarına çekilirler. Bir kaç sivil polis daima kendilerini gözetlemektedir. Kamarada kâğıt oynarlar, gramofon çalarlar, sonra küllüce oturup ailelerine, mecbur oldukları günlük jurnallarını yazarlar.

Bir akşam, güvertede yanyana oturmuştuk. Oynuyorduk. Vittoria bana bir çocuk sevincile dedi ki: "Elli liret kazandım." Bunları hemen cebine atıverdi. Bruno da kızararak "ben de kazandım" dedi. Artık aramızdaki yabancılık kalktı. Konuşmaya başladık. Çocukluğun verdiği sadelikle konuşan bu iki küçük Musolini'yi dinliyordum. İkisinde de canlanan bir ihtiras vardı. Bu da hiç şüphesiz, üzerlerine aldıkları vazifeyi yapmak ihtirası olacaktı.

işaretler

Musa dağında kırk gün

Amerikada "Musa dağında kırk gün,, adlı bir film etrafında satılık kalemler seferber edilmiş gibidir. Bir yazı kondotyerisi olan Frans Verfeldin stüdyolara roman olarak giren eserinin şerit haline girmesi buna sebep olmuştur.

Musa dağında kırk gün, bir büyük oyunun son parçasıdır.

Bu oyun bugün başlamamıştır. Bir asır önce başlamıştır. Bu oyun et, kan, vücut harcayarak uyaklanmış, nihayet kahramanlarını tükete tükete bir yerde de yapışıp kalan hayaletler halini almıştır.

Bir yüz yıldan çok daha önce den başlıyan oyunda kahramanlar şunlardı:

1 — Türkiyedeki ekalliyetler

2 — Türk insanları.

Rejisörler:

Avrupanın düveli muazzama adını alan büyük devletlerinin diplomatları idi. Oyunun mevzuu daima isyandı. Rejisörler zaman zaman kahramanlarını değiştirirler, zaman zaman tekniklerini başkalaştırırlardı.

On sekizinci yüz yıldanberi oynanan bu şark oyununun kahramanları bellerine değnek takılmış bir er kara gözden başka bir şey değildi.

Türkiyede yer tutmak, toprak kazanmak, kendi emperyalist emellerine uygun hedefler bulmak için bir akalliyetin eline silâh vermek bir moda idi.

Asyada Hind yolu üstünde bir kahramanlık oyunu oynanıyorsa meselâ bedevî figüranlar, Çinli ön prömiyerler işe karışmışsa bilirdik ki, rejisör Manş kenarların da oturur.

Eğer oyunda Suriyenin portakal bahçeleri arasından acayip sesler çıkıyorsa, eğer (Kudüs) ün damları, İsanın merkeple dolaştığı mukaddes yerde bir daüssala edebiyatını tekrar ediyorsa, hatırlardık ki rejisör Katolik kilisesinin haşmetli koruyucusudur. Balkanlarda ayni oyunu bir asırdan fazla Tuna boylarında seyrettik.

Yalnız Türkiyede değil, rejisörler Asyanın bir çok yerlerinde, Avrupanın ötesinde berisinde de böyle oyunlar tertip ettiler. Yahudi Pogromları, Kafkasyada Çar ordusunun kırıp geçirdiği ermeni insanlar hep bir oyunun figüranları idi.

Emperyalist emellerle şahlanan Asırlarca bir sürü insanları ihtilâl oyununa sürüklediler. Onlara hayali yurdlar vadettiler Bu vaid tam manasiyle bir istismar idi. Etlerini, kanlarını, kemiklerini, canlarını sonuna kadar istismar ettiler.

Ermeniler de böyle bir tecrübe geçirdiler, rejisörleri tarafından ölünciye kadar istismar edildiler. Bu istismardan emperyalizm istifade etti. Zengin oldu. Beldeleri mahvetti, ordularla yapamadığı işleri bir ihtilâlle elde etti.

Şimdi artık onların kanlarını harcayarak elde edebileceği bir şey kalmamıştır. Haraç mezat edebiyat ve macerayı pazara çıkarıyor.

* * *

Pazara çıkan temsil ermeni maceralarıdır. Değerini Türk şeref ini satarak elde etmek istiyor.

Teklif:

Türkiyede hiç bir rejim ve ulus aleyhinde filim gösterilemez. Ve nitekim bunların misallerini dost Almanlar, dost İtalyanlar, dost Sovyetler, dost Balkanlar pek âlâ bilirler.

Dost milletlerin, çevrildiği takdirde Musa dağı filmi şenaatin gözünü açıp da bakacağını tahmin etmiyoruz.

Sadri Ertem

ŞEHİRDE

Çocuklarımız okulsuz kalmıyacaklar

Kültür Bakanı Bay Saffet Arıkanın başkanlığında dün şehrimizde bir toplantı yapıldı

Kültür Bakanı Bay Saffet Arıkan dün kültür direktörlüğüne gelerek şehrimizin bu yıl okul ihtiyacı etrafında incelemeler yapmıştır. İstanbul kültür direktörlüğünün bakanlığa yolladığı bir bildirik üzerine bu yıl lise ve orta okullara girecek 1500 talebenin açıkta kaldığı, bunların yerleştirilmesi için şehrin türlü semtlerinde üç orta okula ihtiyaç olduğu bildirilmişti. Bakanlık da bu husust kültür direktörlüğüne bazı sorgular sormuştu. Kültür Bakanı dün sabah saat 10,5 da kültür direktörlüğüne gelmiş, bir toplantı yaptırmıştır. Toplantıda yüksek tedrisat vekili ve teftiş heyeti başkanı Bay Cevat, basım ve yayın direktörü Bay Faik Reşit kültür direktörü Bay Mehmet Emin ve kültür Bakanlığı genel ispekterleri ve bakanlığın özel kalem direktörü Bay Nihat Adil hazır bulunmuşlardır. Toplantı öğleden sonra da saat 17 ye kadar sürmüştür. Bay Bakan kendisiyle konuşan bir yazıcımıza şunları söylemiştir:

İstanbulun okul ihtiyacı etrafın da incelemeler yapmaktayız toplantımız bir iki gün daha sürecek ve sonuç ancak bundan sonra belli olacaktır. Çocukların okulsuz kalmamaları için her türlü tedbirleri alacağız. Hiç bir endişeye mahal yoktur.,,

Bay Bakan şehrimizde bir hafta kalacak, bu müddet zarfında kültür ve üniversite işleriyle yakından meşgul olacaktır.

Yangına karşı

Bulunan su çok parlak neticeler veriyor

Birkaç gün önce bir Türk kimyagerinin yepyeni bir keşfinden bahsetmiştik. Bu keşif üzerine sürülen herhangi bir şeyi yanmaktan kurtaran bir suydu. Keşfin bir faydası da çok ucuz olmasıydı.

Bu önemli keşfe muvaffak olan Türk kimyageri büyük bir tecrübe yapılmadan önce adını söylemek istememekte ve şunları ilâve etmektedir:

— Ben kendimi reklâm etmek istemiyorum. Keşfim ortadadır. İstiyen, bu suyu istediği gibi istediği yerde tecrübe eder. Son ucundan emin olur. Ondan sonra beni de herkes tanır.,,

Türk kimyageri üniversite mezunudur. Uzun müddet Almanyada kimya okumuş ve Türkiyede birçok mekteplerde kimya hocalığı yapmıştır. Bu suyle birkaç gün önce önemli bir tecrübe yapılmıştır. Tecrübede bulunan bir okurumuz şunları anlatmaktadır:

"— İki ayrı ayrı yerde yanmış birer okka kömürün üzerine ilâçlı biri ilâçsız iki tahta kondu. İlaçsız tahta üç dakika içinde tutuştu ve yandı. İlâçlı, yani üzerine bu sudan sürülmüş tahta elli beş dakika da ateşin üzerinde kalmıştır. Bu müddet içinde tahtanın ancak ateşe gelen kısmı tutuşmadan kömür haline gelmiş, ateşten hariç kalan kısmı katiyen yanmamış, olduğu gibi kalmıştır.,,

Tecrübede bulunan bir Alman, bu suyun Almanyada satılabileceğini, ve şimdiye kadar bu derece tesirli bir ilâcın bulunmus olmadığını söylemiştir.

Büyücülük!

Bir kadın yakalanarak adliyeye verildi

Fatihte Ayşe isminde bir kadın, büyücülük yaptığı iddiasile polisçe yakalanmış, Tüzeye gönderilmiştir.

Sivil polis işyarlarından Bayan Nihâl, cürmümeşhut yaptırmıştır. Önce gitmiş büyü yaptıracakmış gibi davranmış, Ayşe, ipekli mendil parası diye bir lira istemiş, almış, ertesi gün de ondört lira getirilmesini söylemiş. Bununla da büyü için Mısır çarşısından öteberi alacakmış! İşte bu para verilirken, polis işyarları cürmümeşhut tertibatı almışlar ve zabıt tutmuşlar. Hâdisenin Tüzeye veriliş tarzına göre, durum böyle!

Genel Savamanlıkça tahkikata devam olunuyor.

Beyanname vermiyen bir otelciye para cezası

"Konya" otelinin sahibi Süleyman, otele inen bir yolcunun hüviyetine dair beyanname vermediği ileri sürülerek Sultanahmet birinci sulh ceza hakyerinde muhakeme edilmiştir.

Hâkim Reşid, Süleymanın bir lira ceza ödemesine karar vermiştir.

Toprak edinmek için fundalığı yakmış!

Üç gün evel Rumelifenerinde mevkiinde iki dönüm kadar fundalık yanmıştır. Yangın hakkında yapılan tahkikat bitmiş, fundalık Ömer isminde bir köylünün kendisine toprak temin gayesiyle yaktığı anlaşılmıştır. Ömer adliye verilecektir.

Mal almak isteyen firmalar

Duseldorf'tan bir firma Türkiyeden kuş yemi, darı, burçak ve buna benzer maddeler almak istemiştir.

Beyruttan bir firma da ülkemizden her türlü peynir, tavuk ve yumurta almak için müracaat etmiş ve bu işlerle uğraşan tecimerlerin adreslerini istemiştir. Türk ofisi ilgililere her iki firmanın adresini bildirmiştir.

Eve taarruz

üç ermeni mütevelli muhakeme ediliyor

Galata Ermeni mütevelli kurulu başkanı Keşişyanla kurul üyelerinden Ardaş ve Keğam, bir eve taarruz iddiasile İstanbul ikinci ceza hakyerinde muhakeme edilmişlerdir.

Taarruza uğradığı iddia edilen ev, muharrir Sahakın evidir. Dava edilenler, bu iddianın doğru olmadığını söylüyorlar.

Dünkü duruşmada şahit olarak Artin isminde bir zat dinlenilmiş ve duruşmanın devamı, bazı müdafaa şahitlerinin dinlenilmesi için kalmıştır.

Bir otomobil kazası duruşmasına başlandı

Dolmabahçe ile Besiktas arasındaki caddede olan bir otomobil kazasının duruşmasına, İstanbul ikinci ceza hakyerinde bakılmıştır.

Yaralanan ve çenesile bacağı sakatlanan Nureddin isminde bir çocuktur. Suçlu da Kemal isminde bir şoför. Şoför, çocuğun tramvaydan atlamak istiyerek yaptığı hareketle yaralandığını iddia ediyor.

Çocuk, hakyerine annesi Emine ile birlikte gelmişti. Bazı şahitler dinlenildi. Duruşma, şahit çağırılması için beş Kânunuevvel saat onbire kaldı.

Bir ayda yapılan binalar

Ağustos ayı içinde 37 ev, 10 apartıman, 8 dükkân yapılmış, 433 bina tamir edilmiştir. Evlerden 32 si Fatihte, 19 zu Eminönü mıntakasında, 15 şi Kadıköyünde, altısı Beşiktaşta yapılmıştır. Apartımanlardan dördü Beyoğlu ve Eminönünde, ikisi Kadıköyde yapılmıştır.

Sokakta kumar

Marmara Hasanla arkadaşları Abdüllâtif, Şefik, Hayri, Kanber, Ali ve Fevzi, Yemişte sokak ortasında kumar oynadıkları iddiasile Sultanahmet ikinci sulh ceza hakyerinde muhakeme edilmişlerdir.

Hâkim Salâhaddin Demirelli, bunlardan birer lira hafif para cezası alınmasına karar vermiştir.

Fratellini Kardeşler Avustralya Yolunda: No. 41 — 14 Eylûl 1935

Fransa canbazhanelerinde çalışan (Fratellini kardeşler) Avustralyada bulunan bir cambazhane direktörü tarafından çağırılmıştır. Üç kardeş yola çıkıyorlar. Aşağıdaki resimlerle dünyanın bu en meşhur komiklerinin seyahatini takip edeceksiniz. Bu macerayı iyice takip edebilmek için bu resimleri keserek toplamak ve bir kolleksiyon yapmak lâzımdır.

Gezintiler

Bir küskün için!

Gönlün kışı da var, yazı da, diyerler yalan söylememişler.. Olan şeyler, kendi varlıklarına göre değil, oldukları vakte ve o vakitlerde içimizin yaşadığı âleme göre değişiyorlar. Gönlümüz, sevinç aydınlıklariyle şen iken, gülerek dinlediğimiz sözler, bulutlu demlerimizde birer kıvılcım gibi bizi yakar. Hırçın, kavgacı oluruz.

Anlaşılan, dün ben de sol tarafımdan kalkmış olacağım, ki gazetede okuduğum bir haber, inatçı bir sarmaşık gibi sinirlerime dolanıyor. Başka bir zamanda olsaydı, belki gülüp geçecektim. Bugün öyle düşünmüyorum.

Haber şu: Bir genç, ıssız bir adaya kapanmış.. Kuş uçmaz, kervan geçmez boşluklar içinde yapyalnız yaşıyormuş. İki yıl adam yüzü görmeden, insan sesi duymadan ve bunların hiç birini özlemeden kendini kimsesizliğe gömen bu genç, kimdir, bilmiyorum. Niçin buna katlanıyor?.. Düşünmedim. Bu küskün çekilişte ruha birdenbire dolan öyle bir büyüklük var, ki kafanın düşünmesine vakit kalmadan gönül seziyor ve iç konuşuyor.

Gazete, buna yeni Robenson adını vermiş. Öyle mi ya?.. Robenson, en umutsuz dakikalarda, en kara günlerde ömre bağlanmanın muzaffer bir bayrağıdır. Kruzülde, tunç gibi yalçın ve kılıç gibi keskin bir terbiyenin zorluğu ezen varlığıyla karşılaşıyoruz Her yaprağında: Dayan, başarırsın! Yenilmez zorluk yoktur! İste ve yap! der.

Bu kitap, yumuşak deriyi kalkan katılığına kavuşturan, sinirleri halatlaştıran bir eserdir.

Halbuki şimdi üstünden göçmen kuşların bile konmadan geçtikleri şu ıssız adaya düşen genç için böyle düşünebilir miyiz? Onu oraya atan ne şapa oturmuş bir gemi, ne yelkenleri parçalanmış bir kayıktır. Bu kendiliğinden düşüşte siz de benimle birlikte acı bir gönül kazasının kırıklarını görmiyor musunuz?.. O kayalıklar yoklansa, belki her parçasında kavuşulmamış bir isteğin, kamçılanmış bir yüreğin kanlı izleri bulunur. Belki bunda sürekli aldanmaların, melek sanılırken şeytan çıkanların payı da var. Kimbilir belki dost tırnağıyla açılmış yaralarını boşluğa sardırıyor.

Evet, başka bir günümde belki gülüp geçerdim. Fakat şimdi içim sızlıyor ve o küskün delikanlıyı bana benden yakın buluyorum. Duygularımda açıma yok. Yaşayışa bu kadar kuvvetli bir tekme atabilene, acımak kadar küçük duygularla yaklaşılamaz. Hayır, acımıyor, imreniyorum. Artık onun için tazelenecek hangi gönül yarası var?.. Ne arkadan vuracak dostu kalmıştır. ne ayrılık bıçkısiyle ikiye böleceğini duyacak.. Kardeşlerinin iki yüzlülüğünü görüp utanmıyacak.. Banknot leşleri üstünde boğazlaşanlara bakıp iğrenmiyecek. Yalan engereğinin şahlanarak ıslayışını işitmiyecek..

Danonçiyo da böyle yapmıştı. Fakat kollarında kaynak kadın bellerini büküp çıtırdatacak güç kalmayınca.. Onunki ertekçe bir vazgeçiş değil, zoraki bir mütekait çekilişi oldu. Kime ne?.. Bu sonuncuda başka bir şey var, ki adamın göğsüne uğultulu enginlerden kopmuş bir dalga gibi çarpıyor.

S. Gezgin

Ankaradan:

Pamuklu bez fabrikalarımız

Ankara 13 (Kurun) — Kayseri fabrikasından sonra sıra ile Bakırköy, Ereğli, Nazilli, Malatya, pamuklu fabrikaları yapılacaktır. Bu fabrikalar kurulduktan sonra dışarıdan pamuklu bez getirilmiyecektir.

Kayseri fabrikası senede 35 milyon metre bez yapacak, vasatî 2 milyon liralık pamuklu harcıya - caktır. Fabrikada geceli gündüzlü 3000 amele çalışacaktır.

üzüm kurumu

Lüzum görürse, hemen piyasadan üzüm alacak

Ankara 12 (Kurun) — Yeni "Üzüm Kurumu,, direktörü Bay İsmail Hakkı yarın İstanbul yoluyla İzmire hareket edecektir. Bay İsmail Hakkı, kurumun hemen faaliyete geçeceğini, hükûmetin kuruma çok önem verdiğini, ihracatçılara rakip değil müzahir olunacağını söyledi ve dedi ki:

"— Lüzum görürsek piyasadan hemen üzüm satın alacak ve bunları şimdiye kadar işletmemiş dış piyasalara satacağız. Fazla iddiacı değiliz. Hedefimiz, üzüm fiatlerinin arsulusal fiatlere göre tanzimdir. Piyasa 15 kuruş ise biz 16 dan üzüm almıyacağız. Fakat üzümlerimizin bu fiattan aşağıya satılmasına da imkân bırakmıyacağız.,,

Yeni kontenjan

Ankara 13 (Kurun) — Yeni 9 aylık kontanjen kararnamesi birinciteşrin başından itibaren meri olacaktır. Yeni kararname eskisinden farksızdır.

Bir tayin

Ankara 13 (Kurun) — Cumhur başkanlığı özel kalem direktör muavini Bay Sabitin mülkiye iş - pekterliğine tayini yüksek tasdika iktiran etti.

Mısırlılar bizden kereste alacaklar

Ankara 13 (Kurun) — Romanya le Mısır ticaret anlaşmaları müddeti bitmiştir. İki hükûmet arasında mevcut ticarî anlaşmazlıklar yüzünden yeni anlaşmanın akdinin gecikeceği anlaşılıyor. Bu vaziyette Mısırlıların kereste ihtiyaçlarını memleketimizden tedarik etmeleri umuluyor. Alâkadarlar vaziyeti tetkik ediyorlar.

Türk - Yunan ticaret anlaşması

Ankara 13. (Kurun) — Müddeti pazartesi günü bitecek olan Türk - Yunan ticaret anlaşmasının o güne kadar yenilenmesi umuluyor. Eğer olmazsa, anlaşmanın kısa bir müddet için uzatılması muhtemeldir.

Van gölü işletme direktörlüğü

Ankara 13 (Kurun) — Van gölü işletme direktörlüğüne 250 lira ücretle mütekaüt çarkçı yüzbaşılarından Tevfik tayin edildi.

Tulûatçılar için

Ankara 13 (Kurun) — Basın Genel direktörlüğünün tulûatçılar için hazırladığı Hulleci komedisi kumpanyalara parasız dağıtıldı; Osman Cemal'in "üfürükçü,, piyesi de basılmaktadır.

Bir ayda kesilenler

Ağustos ayında mezbahada 27940 karaman,, 5419 dağlıç 4942 kıvırcık, 1512 keçi 8301 kuzu, 18 oğlak, 1547 öküz, 365 inek 235 manda, 147 dana, 597 malak 4 boğa kesilmiştir.

Temmuza göre ağustos ayında sekiz bin kadar fazla karaman kesilmiş, buna mukabil on dört bin kadar az kuzu kesilmiştir

EĞLENCELER

Eylûlün 21 inci cumartesi günü akşamı Kızılayın Kadıköy Hasanpaşa kamun şubesi tarafından Fenerbahçe Belvü bahçesinde büyük bir eğlence tertip edilmiştir.

Eğlencenin güzel olması için bir çok numaralar hazırlanmıştır.

Fındık fiatleri

Türk ofisi dünya şubesinden gelen bir raporu göre Avusturya geçen yıl içindetürlü ülkelerden 10804 kental fındık ithal etmiştir. Ayrıca geçen yılın fındık ithalâtı ülke itibarile şöyle tesbit edilmiştir:

Türkiye 166000 şilen değerinde 8307 kental, İspanya 297000 değerinde 1487 kental, İtalya 1455000 şilen değerinde 726 kental, İsviçre 1000 şilen değerinde 7 kental ve diğer ülkelerde 46000 şilen değerinde 227 kental.

Türkiyenin yeni örününden şimdiye kadar 20 bin çuval iç fındık satılmıştır. Ağustos teslimi Giresun fındıkları cif Tiryeste 610,620 Fransız frangı üzerinden satılmıştır. Almanyanın piyasadan çekilmesi üzerine fiatlar düşmüştür.

ATLETİZM

Balkan Oyunları

Fenerbahçe Stadında

Eylül 21 Cumartesi saat 14,30 da
22 Pazar „ 15 de
29 Pazar „ 15 de

üç günlük toplu bilet

Birinci 100, İkinci 50 kuruş

Satıldığı Yerler:

NATTA, Beyoğlu - Galatasaray
MATTA, Karaköy - Ziraat Bankası yanında
Zeki Riza: Millî Spor mağazası
ISTANBUL, BAHÇEKAPI

ŞEHİRDE

Polis haberleri:

Bir vapur biletçisi

Müşterinin zımbayla başını yaraladı

Şirketi Hayriyenin 71 numaralı vapurunda memur Hüseyin ile yolculardan Sarıyerli Giyos bir bilet yüzünden kavga etmişler, Gryos elindeki zımbayı yolcunun başına vurarak yaralamıştır.

SERHOŞ DÜŞÜNCESİ — Üsküdarda Çavuş dere caddesinde oturan seyyar satıcı Bürhan İnkilâp mahallesinde Nuş oğlu yokuşunda oturan Hamal Hasanın serhoş olduğunu görmüş, koluna girerek evine götürmek istemiştir. Hamal Hasan buna çok kızmış, bıçağını çekerek Bürhanı sol kolundan yaralamıştır. Yaralı tedavi altına alınmıştır.

KADIN YÜZÜNDEN — Galatada Şeftali sokağında oturan Emin ile kahveci Bahri bir kadın yüzünden kavga etmişler, Bahri demirle Emini sol gözünden yaralamıştır.

YANGIN BAŞLANGICI — Yedi kulede Haci Manul sokağında Despinanın kiralık evinde çamaşır yıkanırken yangın çıkmış, sirayet etmeden söndürülmüştür.

KÖMÜR TAŞIRKEN — Kasımpaşada Hüseyin kaptanın kömür kayığında taife Süleymanla Çolak Mustafa kaptanın yanında çalışan Suriyeli Mevlûd kömür taşımak yüzünden kavga etmişlerdir. Mevlûd Süleymanı sopa ile başından yaralamış, yakalanmıştır.

PEYNİRDEN ZEHİRLENDİ — Koca Mustafa paşada oturan ve Yedi kulede iplik fabrikasında çalışan Süleyman isminde bir çocuk evinden getirerek öğle paydosunda yidiği peynirden zehirlenmiş, Yedi kule rum hastahanesine kaldırılmıştır.

YAKALANAN KUMARCILAR — Kerestecilerde eski Meyvahali meydanlığında bir takım sabıkalıların toplanarak açıkta zarla kumar oynadıkları haber alınmış, etrafları çevrilerek hepsi yakalanmıştır. Feyzi, Hayri, Hasan, Abdullatif, Şefik, Ali, Kanber ismindeki kumarcılar adliyeye verileceklerdir.

AĞAÇTAN DÜŞTÜ — Karagümrükte Karabaş mahallesinde oturan posta müvezzii Rizanın yedi yaşındaki oğlu Arif ağaçtan düşmüş, yaralanarak hastaneye kaldırılmıştır.

YAKALANDI — Nahiye müdürlerinden birinin 283 lirasını çalan sabıkalılardan Vehpinin adliyece tevkifine karar verilmişti. Bir müddettenberi aranan Vehpi dün yakalanmıştır.

Nöbetçi eczaneler

Samatyada: Rıdvan, Aksarayda: E. Pertev, Karagümrükte: Suad, Şehremininde: Nazım, Fenerde: Vitali, Şehzadebaşında: İbrahim Halil, Yemişte: Bensason, Ankara caddesinde: Eşref Neşet, Beşiktaşta: Süleyman Receb, Beyazıtta: Cemil, Zeyrekte: Yorgi, Galatada: Kaptiçi, Bostanbaşında: İtimad, Tepebaşında: Kinyoli, Tarlabaşında: Nihad, Şişlide Şafak sokağında: Nargileciyan, Kasımpaşada: Yeni Turan, Halıcıoğlunda: Yeni Türkiye.

Terbiye kongresi

Bay Sadrettin Celâl izahat veriyor

Sadrettin Celâl

28 Temmuz Bürükselde toplanan arsulusal terbiye kongresine şehrimiz namına çağırılan yüksek öğretmen okulu öğretmenlerinden B. Sadrettin Celâl şehrimize dönmüş; kendisiyle görüşen bir yazıcımıza şunları söylemiştir:

"— Bürükselde 28 temmuzda toplanan eğitmel kongresine 657 kişi iştirak etmiştir. Kongre Belçika genel ispekterlerinden Smeltenin bir söylevi ile açılmıştır.

Her memleketin muhtelif eğitimel sistemleri görüşülmüş ve hemurahhas kendi memleketinin terbiye ve tedrisi sistemlerinden bahestmiştir. Ben de memleketimizde türlü tedris ve terbiye usullerini gösteren bir film gösterdim Kongre heyeti Türkiyenin terbiye şahsında günden güne yaptığı ilerlemeleri takdirle karşıladı.

Bundan sonra Angleur kültür direktörü M. Jadop çalışmalarımızın muvaffakıyetinden takdirle bahsederek bütün bu çalışmalar etrafında bir makale yazacağını radyoda bir konferans vereceğini kongreye verdiğim eğitimel raporlarını mecmuasında neşredeceğini, millî pedagoji ve Test usulleri kitapları hakkında millî egitimel merkezinde söylevde bulunacağını vadetmiştir. Kongre sekiz gün devam etmiştir.,,

Yerli benzin

Ekonomi bakanlığına bağlı olmak üzere son günlerde kurulan maden arama bürosuna hükûmetçe yeni bir takım direktifler verildiğini haber aldık. Hava nakliyatında mühim rol oynıyacak olan mayı mahrukat işini kökünden halletmek çarelerini göz önünde bulunduran hükûmet bu arada petrol kaynaklarının aranması işine fazla önem vermektedir. Bununla beraber yakın bir zamanda memleket dahilinde petrol çukurları meydana çıkarılamazsa Linyit maddesinden ham benzin elde edelimeğe çalışılacaktır. Maden arama bürosu Linyitten ham benzin isithsali için Söğütteki kuvvetli Linyit damarlarından istifadeye karar vermiştir.

Amerikaya ihracat

Şimdiye kadar İtalyaya gönderdiğimiz çıkat miktarının bir buçuk milyon lirayı geçtiği söylenmektedir. Bu miktarın en çoğunu kömür çıkatı teşkil etmektedir Diğer taraftan mevsim başındanberi İtalyaya 15000 ton arpa, 5000 ton yulaf, 1000 ton tohut, 500 ton bakla, 2000 ton kuş yemi ihraç edilmiştir.

üzümlerimiz için

Sovyetlerin memleketimizden bu yıl alacağı üç milyonluk mahsulden üzümlerimize ehemmiyetli bir hisse ayrılması için hükûmetleri olan başka memleketlere de bir dilek yapılmıştır. Diğer taraftan memleketimizde bloka paraları olan başka memleketlere de ayni teklifin yapılacağını haber aldık.

Kültür işleri

Ders saatleri

Tekrar elli dakikaya indi

Orta okulların gündelik ders saatleri geçen yıl kültür bakanlığı tarafından altı saatten beş saate indirilmiş ve her dersin bir saat olarak yapılması kabul edilmişti. Fakat bu yıl bu şekil değiştirilmiş, ders saatleri beşden altıya çıkarılmıştır. Her ders 50 dakika sürecektir.

Yedi yaşına giren çocuklar

İlk tedrisat ispekterleri bugün kültür direktörlüğünde yar direktörü Bay Adilin başkanlığı altında bir toplantı yaparak tahsil çağına gelen talebenin okutturulması için okul ihtiyacı etrafında görüşeceklerdir. İlk okul talimatnamesinin 78 nci maddesi mucibince yedi yaşına giren her çocuk yedi yaşına girdiği yılın eylûlünde on altı yaşına girdiği haziran ayına kadar ilk okul çağında sayılmaktadır. Bu münasebetle 928 928 doğumluları mevzuubahs değildir. İlk okullara talebe yazımına devam edilmektedir.

İlk tedrisat kadroları

İlk tedrisat kadroları hazırlanmıştır. Pazartesi günü tasdik edilmek üzere Ankaraya gönderilecektir.

HUKUK FAKÜLTESİ SINAÇLARI — Hukuk fakültesinin sınaçlarına on yedi eylûlden itibaren başlanacaktır. Sözlü sınara her üç sınıftan 324 kişi girecektir.

ORTAKOY OKULU — Köyde bulunan Eminönü yatılı okulu bu yıldan itibaren orta okul hüviline konacaktır. Bu okulda içtimaeden onarmayı yapmak üzere kültür bakanlık 2500 lira tahsisat yırmıştır.

DARÜŞŞAFAKADA IKMAL SINAÇLARI — Darüşşafaka lisesinin ikmal sınaçları dün tamamlanmıştır. İkmal sınaçlarında bütün talebe tamamiyle muvaffak olmuştur.

ÇAPA KIZ MEKTEBİNDE TEREN — 45 yıl öğretmenlik yaparak mecburi olarak tekaüde sevkedilen Kandilli lisesi direktörü Bay Akil ile Beykoz 45 inci okul başöğretmeni Bay Mehmet Ali meslekten ayrılmaları dolayısile öğretmenler birliği tarafından bugün saat beşte Çapa kız öğretmen okulunda bir tören yapılacaktır. Törene bütün öğretmenler çağırılmıştır.

İçme suları

Köy, kasaba, ve şehirler için getirilecek içme sularının proje şekilleri bir talimatname ile hazırlanmıştır. Bu sular kaynak, yer altı suları, köylerde bent arkalarında toplanmış sulardan alınacağına göre sıhhî muayeneleri belediyeler tarafından mutlaka surette yaptırılması lâzım gelmektedir. Sıhhat bakanlığınca tayin edilmiş raporlara istinat etmiyen sular şehir ve kasabalara kesilerek sevkedilmiyeceklerdir. Bunun için suların menba suyu olmasına ve seviyesinin yükselmesine ihtiyaç olmadan doğrudan doğruya akıtılmalarına çalışılacaktır.

Yapışık Kardeşler

ENG ve ÇANG = SAG ve SOL

Bölem: 83 Yazan: Rudolf Van Wehrt

Ayırdedemiyorlar!

Fakat mademki bir yerine iki kız var, ortada mesele yok!

Başını okumıyanlara

Yapışık kardeşler, avlanırken bir çay kenarındaki yol - da karşılaştıkları ve isiminin Sara Yets olduğunu öğrendikleri güzel kız için yanıp tutuşuyorlar. Kızı ne Eng Çanga, ne Çang Enge bırakıyor. Bir türlü paylaşamıyorlar. İkisi de mutlaka onunla evlenmek istiyor. Bir sabah erkenden arabaya binerek kızın babasının biçkihanesi civarına gidiyorlar. İstekleri, sevgilileri olan güzel kızı görmektir. Derken çayda bir sandal ve sandalda kürek çeken iki kız seçiyorlar. Kızlar, karaya çıkıyorlar. Yapışık kardeşler, hangisinin Sara Yets olduğunu tayinde birleşemiyorlar.

Çang, kardeşine şöyle söyledi:

— Bahsi ben kazandım! Soldaki kız, Sara!

Eng, aksini iddia etti:

— Bahsi kazanan benim. Sa - ra, sağdaki kız!

Sonra, ikisi de susup, gözlerini kendilerinin durduğu tarafa gelen kızlara diktiler. Kızları sabit bakışlarla süzüyor, onlara adetâ yiyecek gibi bakıyor ve bu sırada soluklarını tutuyordular. İkisinin de kalpleri küt küt vuruyordu!

Bu aralık, Eng, ansızın iki kolunu birden havaya kaldırdı, kardeşini kucakladı ve haykırıp ağlayan hıçkıra hıçkıra gözyaşı dökmeğe koyuldu.

Çang, mütehassis olmuştu. O - nun da gözleri yaşardı. Sonra şöyle söyledi:

— Hakkın var, kardeşim! On - lar, iki hemşire! İkisi de biribirine tıpkıtıpkısına benziyor. Ben, doğrusu ikisini biribirinden ayırdedemiyorum!

Kızlar, pek yakına gelirken, iki kardeş, bir çalının siperine saklanıyorlar. Kızlar, ikizlerin farkına varmadan geçip gittiler. Engle Çang, onların arkasından uzun uzun bakıp, ikisinin de yanyana bıçkıhaneye girdiklerini, Mister Danyel Yetsin bıçkıhanesine girdiklerini gördüler.

Eng, simdi bir ağlıyor, bir gülüyordu. Bu arada bağıra bağıra şöyle diyordu:

— Talihli çıktık! Hayatımız kurtuldu! Kız bir değil, iki! Artık karşımızda iki hemşire bulunuyor. Kız ikileşti.!

Böyle diyen Eng, ciddî bir ta - vır aldı. Kardeşinin elini avucu içinde sıktı ve kulağına fısıldadı:

— Beni affet, sevgili Çang,! Senden nefret etmiyorum. Sana karşı buğzum kinim falan yok. Evvelce ne söyledimse, saçma söyledim. Çılgına dönmüştüm. Aklım sevdanadan çıkmıştı.! Seni çocukken olduğu gibi kardeşce seviyorum, Çang!

Tekrar tekrar sarmaşdolaş olular. İkisi de sevinç duyuyordu. Sonsuz derecede sevinç!

Sarmaşdolaş oluşa ara verildiği zaman, Eng, kardeşini aklından geçirdiği şeye cevap olmak üzere, şunları söyledi:

— Çıldırdın mı sen! Yapmak istediğin şey, akıllıca bir iş değil! Bilâkis, budalaca bir düşünce başının içinde dolaşıyor. Hem pek budalaca! Darılma, ama öyle! Eğer onların peşi sıra derhal biçkıhaneye girersek, her şeyi altüst etmiş oluruz. İhtimal babaları bizi görür görmez korkar. Düşün bir kere, ömrümde hiç yapışıl. in - san görmemiş bir adam! Bizi karşısında görüverince, belki de ödü kopar. Üstelik kendisine da - mat olmak isteğimizi de öğrenirse, bir yerine inme inebilir. Böyle şeyler olmasa bile, gene iş bozulur. Aksileyeceği tutar, kızlarını bizim gibi yapışık erkeklere vermek istemez, isteğimizi reddeder, bizi kovar! Her ihtimali hesaba katmak, ona göre davranmak gerek! Önce onu hazırlamalı! Bu işde diplomatça hareket etmeliyiz. Yoksa ne ben, ne de sen sevgililerimize kavuşabiliriz. Benim aklıma bir şey geliyor. Raleyge birisini gönderip Mister Butsu davet edelim. İşi ona açalım, beraber bir hal çaresi arıyalım. Bana kalırsa, bu işi pişirip kotaracak biricik adam, odur!

(Arkası var)

Festival başlıyor

Şenlikler bu akşam başlıyor. Bulgar Yunan heyetleri de geldiler

İstanbul hemşerilerine

Bütün dünyanın en güzel şehirlerinden biri olduğuna şüphe olmıyan İstanbulun bu zenginliğini kıymet bilen insanların gözleri önüne yaymak, yurt dış ve yabancı bu nimetten herkese nasip vermek için alınması düşünülen muhtelif tetbirler arasında festival şenlikleri tertip edilmesi muvafık görülmüştür. Festival bu akşam Büyükadada Yat Kulübünde başlıyacak ve fasıla ile bir hafta sürecektir. İstanbula ve İstanbullıya fazla bir hayırı fazla bir menfaat getirmeğe de matuf olan bu teşebbüsün behemehal muvaffak olması lâzımdır. Onun için bilhassa bütün İstanbul hemşerilerinin ve yurttaşların bu teşebbüsü sevmeleri, korumların, ellerinden gelen hiçbir yardımı esirgememelerini ve şenliklere bütün güçlerile iştirak etmelerini sayın halkımızdan dilrim.

İstanbul Valisi ve Belediye Reisi
Muhiddin Üstündağ

Festivalde zeybek dansları yapacak gençlerimiz konservatuvarda bir tecrübe yaptılar.

Bulgar Festival heyeti Sirkeci garında.

Festval münasebetiyle şehrimize davet edilmiş olan Bulgar heyeti dün sabah konvansiyonelle şehrimize gelmiştir. Bulgar heyeti yirmi kişiden mürekkeptir. Bunlardan sekizi kızdır. Başlarında Çonef bulunmaktadır. Bulgar misafirler Sirkeci istasyonunda Festival komitesi başkanı Bay Emiroğlu Ziya ile komite üyeleri tarafından karşılanmıştır. Misafirlere buketler verilmiş, Emiroğlu B. Ziya tarafından kendilerine "Hoş geldiniz,, denmiştir. B. Ziya istasyonda kısaca şunları söylemiştir:

"— Bulgar komşularımız burada çok misafirperverlik görecekleridir. Elimizden geldiği kadar sizi memnun etmeye çalışacağız. Festivalden maksat, Türk gençleri ile Bulgar gençlerini birbiriyle tanıştırmak, yaklaştırmak ve bu sayede birbirlerini sevmelerini temin etmektir. Bu suretle Balkan ittihadı gittikçe kuvvetlenecektir.,,

Buna Bulgar heyeti başkanı cevap vermiş, çok iyi karşılanmalarından dolayı teşekkür etmiştir.

Yunan heyeti de dün akşam on dokuzda İzmir vapuriyle gelmiştir. Yunanlı misafirler de aynı komite tarafından karşılanmıştır. Yugoslav heyeti de bu sabah gelecektir. Festival hazırlanan programa göre bu akşamdan itibaren başlamaktadır. Bu gece Yat klüpte büyük bir balo verilecek, her heyet millî danslarını oynayacaktır. 23 akşamı Beylerbeyinde verilecek olan balo 21 eylûl gecesine alınmış, Taksim bahçesindeki eğlence ise 23 eylûl akşamına bırakılmıştır.

BULGAR KOMİTESİ BAŞKANININ SÖZLERİ

Bulgar komitesi başkanı B. Çönef kendisiyle konuşan muharririmize demiştir ki:

"1932 de gene buraya gelmiştik. Hatıra defterimizde General İsmet İnönünün kıymetli sözleri vardır. Geçen yıl Haydparkta bir açık hava temsili verdik. Bu temsilde kardeşim piyes muharriri Boris Çönef bir madalya aldı. Musiki aletlerimiz, tamamen kendine has mahiyettedir. Davul, gayda, kaval ve kemençeden ibarettir. Dokuz çeşit dansımız olacak.. Bunların bir kısmı şarkılı, bir kısmı yalnız kızlar, bir kısmı kız ve erkek tarafındandır. Öz Bulgar dnaslarıdır.,,

İstanbulun en iyi suyu hangisidir ?

Büyük Elmalı, Defneli, Taşdelen, Mütevelli suları üzerinde bir etüt

Ankarada toprak enstitüsü şefi doktor Kerim Ömer Çağlar, bizim çok iyi, çalışan çok ve iyi verimli gençlerimizden biridir; kendisi geçen yıl son baharında, evkaf genel direktörlüğü, tarafından Elmadağı sularını etüt etmeye memur edilmiştir. B. Çağlar bu etüdünü bir makale haline koymuştur. (Anadolu kliniği)nde gördüğümüz bu yazının kimyaca tahlil taraflarını gösteren rakamlı yerlerini o dergiyi okumalarını istediğimiz uzmanlara ve meraklılara bırakarak okuyucularımıza özünü naklediyoruz. Yazı Muhitin vaziyetini göstermekle başlıyor, diyor ki:

Üsküdardan 15 — 18 kilometre kadar otomobille gidiyor. Güzel kestane ve meşe ağaçlarından mürekkep bir ormanlıkla karşılaşıyoruz. Bu orman, evkafın meşhur Alemdağ ormanıdır. Dalgalı bir arazidir. İçinde bir çok kaynaklar var. İşte bu kaynaklardan biri de Taşdelendir. Taşdelen iki kısımdır. Biri sağ, diğeri sol çeşme.. İlk gidişimde, Taşdelen suları herkesin bildiği gibi beş on basamakla inilen derince bir yerde idi. O zaman suyun temizliğine inanmadığımı söyledim. Sonradan membalar üzerinde epey çalışıldı, yapılan projeler tatbik edilerek bugün en sıhhî su haline getirilmiştir.
getirilmiştir.

Eskiden mevcut olan himaye mıntakası ikmal edilmekle beraber, sular, güzel emaye borularla alınarak daha ileride her bakımdan mahfuz bir depoya getirilmiştir. Deponun zemini mermerdir, su havuzları güzelce kristal camla ihata edilmiş ve örtülmüştür. Depo, cidden görülecek bir hale gelmiştir, depodaki su, ki burada da orijinalitesini muhafaza etmek için sağ ve sol Taşdelen suları ayrı ayrı depolara alınmıştır, dışarıdaki musluklara gider. Su alacaklar, şişe veya damacanalarını bu musluklara tatbik ederek doldururlar. Maamafih, ıslahat devam edecektir. Güzel bir hal, şişeleri otomatik doldurmağa mahsus tertibat az zaman zarfında ikmal edilecektir.

Hülâsa, tağşişatçıların elinden kurtularak eline hakikî Taşdelen suyu geçirenler her noktadan iyi bir su içtiklerine kani olabilirler.

Defneli Taşdelen kadar, yine evkafın güzel tesisatla vücude getirdiği suyu vardır. Defneli suyu Taşdelenden ayakla 35 dakika daha işeride - dir, bu su çok iyi kapte edilmiştir.

Orada gözden geçirdiğim ve anlizlerini yaptığım sular şunlardır:

1 — Sağ ve sol Taşdelen çeşmeleri, 2 — Defneli suyu; 3 — Büyük Elmalı suyu; 4 — Mütevelli suyu.

Suların hepsi renksiz, berrak kokusuz, iyi tadlıdır, tortusuzdur.,,

Bay Kerim Ömer burada suların kimyaca terkiplerini gösteren cedvellerini sıraladıktan sonra şu hükümleri veriyor:

"7 - 11 - 1934 tarihinde kaynak yerinde yapılan bu analizleri müteakip alınan su örnekleri Ankarada laboratuvara nakledilmiş ve her gün muayeneleri yapılarak her suyun aşağıdaki günler sayısı kadar emanatio - nunu — gittikçe azaltmak şartile — muhafaza ettiği anlaşılmıştır.

Büyük Elmalı	15 gün
Defneli	14 „
Sağ Taşdelen	9 „
Sol Taşdelen	8 „
Mütevelli	7 „

Hülâsa:

1 — Büyük elmalı, Defneli, sağ ve sol Taşdelen sularile mütevelli suları çok yumuşak, kalıcı sertlikleri olmıyan bikarbonate sulardır.

2 — Bütün Anyon ve Katiyonların litredeki erimiş özleri 42 — 58 mili - gramdır.

3 — Sularda Cl; SO_4 iyonları pek azdır.

4 — Nitrat, Nitrit ve amonyak gibi suya şüpheli hal veren maddeler hiç birinde yoktur.

5 — Sulardaki Organik maddeler, üstünde durulmayacak kadar azdır.

6 — Suların radioaktivite dereceleri yüksektir, ve 7 — 15 gün dayanmaktadır. En kuvvetli radioaktiv su Defneli ve en süreklisi de Büyük Elmalıdır. Onun için bu sular, yerlerinde içilirse, çok faydalı ve şifalıdır.

7 — Sular berrak, kokusuz, tortusuz olup kimyaca içilebilen sulardır.

Pancar tohumu

Şeker istihsalinde kullanılan pancarların tohumlarını ıslah etmek üzere Lehistandan memleketimize iki uzman gelmiştir. Tohumlar ıslah edildikten sonra pancarların daha fazla randıman verecekleri ümit olunmaktadır.

Aynarozda

Aynaroz Papasları nasıl yaşarlar ?

— 1 —

Benim sporcu bir arkadaşım var. Sporculukla beraber biraz da mceraperestliği vardır. Bu arkadaşım birkaç yıl evvel (Aynoroz adası) nda bir gezi yapmış. (Aynoroz adası)na hayvan ve insan olarak hiçbir dişi mahlûkun girmesine müsaade edilmediği için bu seyahati esnasında oradaki papazların hayatını çok yakından tekike imkân bulmuştur.

Arkadaşım birkaç gün evvel bu garip memlekette geçen gezisine ait intıbalarını anlattı; hayali bir hikâyeden daha çok meraklı olan bu intıbaları olduğu gibi ben de kaydettim; (KURUN)un sayın okurlarına nakledeceğim.

Arkadaşım (E. R.) diyor ki:

— Aynoroz yarım adası dünyanın en garip köşelerinden biridir. Burası öyle küçük bir yarım adadır ki üzerinde yirmi bin kadar papaz yaşar. Bütün sekenesi dünyadan el çekmiş papazlardır. Papazlar için evlenmek memnu olduğundan tabiî bunların karıları ve çocukları da yok. Yarım ada üstünde insanın dişisi olmadığı gibi hayvanların dişisi de girmiyor. Dişi tavuk olmadığından burada tavuk yumurtası da bulunmıyor. Ancak Aynoroz üstünden dişi kuşların uçmasını menetmek mümkün olsaydî hiç şüphesiz bunu da yaparlardı. Yirmi bin adamın kadınsız bir memlekette yaşayışı, aralarına hayvanlardan dişi mahlûk almayışları ötedenberi merakımı davet ederdi.

Birkaç yıl evvel bu merakı tatmin etmeğe imkân buldum. Tabiî önüme çıkan fırsatı kaçırmak istemedim. Aynoroz yarım adasının her tarafını gördüm. Bu kadınsız ve dişisiz yerlerde dünyadan el ayak çekmiş yirmi bin papazın nasıl yaşadıklarını yakından gördüm.

İptida Aynoroza beni sevkeden sebebi anlatayım:

Ben sporcuyum. Kotra ile yazın denizlerde gezmeği çok severim. Birkaç yıl evvel Almanyadan bir kotra ile çıkarak İstanbula bir Alman gelmişti. Bu sporcu Alman ile aramızda dostluk vardı. Bana birlikte bir deniz gezintisi yapmağı teklif etti:

— İstanbuldan kotra ile çıkalım. Adalar denizinde sahilden sahile bir seyahat yapalım„ dedi.

Bu arada tabiî Aynoroz yarım adasına da uğranılacaktı. Dostumun bu davetini kabul ettim. Birlikte olarak kotraya bindik. Yanımızda bir de tayfa vardı. Üç kişi bir sabah yola çıktık. Marmarayı, Boğazları geçtik. Adalar denizi sahillerinden giderek Aynoroz yarım adasına vardık .

Aynoroz denilen bu papazlar memleketine dişi insan ve dişi hayvan girmesi kat'i surette memnu olduğu için yarım adaya yabancılar için girip çıkmak da sıkı bir kontrol altına alınmıştır. Her isteyen erkek de olsa buraya istediği zaman, istediği gibi girip çıkamaz. İçeriye girdikten sonra da orada istediği gibi gezemez. Her şeyden evvel yarım adaya dışarıdan girmek için resmî bir vesikaya, bir müsaade emrine ihtiyaç vardır. Bu vesikayı İstanbuldaki Rum patrikhanesi verir.

Bunu bildiğimiz için biz daha evvel, yani İstanbuldan hareket etmeden Rum patrikhanesine müracaat ederek Aynaroza gideceğimizi bildirmiş, oraya girmek için müsaade vesikası almış idik. Bu sayede bizim için Aynoroza girmek zor olmadı.Patrikhanenin bize verdiği müsaade vesikasını göstermek kâfi geldi.

Aynoroza girdikten sonra ilk gittiğimiz yer bu yarım adanın idarî merkezi olan (Karyas) ismindeki köy oldu.

(Karyas) Aynoroz yarım adasının ortasındadır. Burada Aynorozda bulunan yirmi bir büyük manastırdan her birinin birer mümessili var. Bunlar Aynoroz yarım adasının idare heyetini teşkil ediyorlar ki adına (Sen sinot meclisi) diyorlar. Bu (Sen sinot) meclisinde bulunan azadan ikisi Rus, biri Sırp, biri Bulgardır. Ötekilerin hepsi de Rumdur. Adaya yalnız Rum patrikhanesinin verdiği ruhsatiye ile girildiğini söylemiştim. Bu ruhsatiye ile Karyastaki Sen Sinot meclisine müracaat edilir. Yarım ada üzerindeki manastırları gezmek için bu meclis ayrıca bir müsaade vesikası verir. Bu vesika olmadıkça Aynoroz daki manastırlara girilemez.

Fakat Aynoroz Sen Sinot meclisinin verdiği müsaade kâğıdını almak öyle kolay bir şey değildir. Çünkü bu müsaade kâğıdını imzalamak için kullanılan mühür üç parçadır. Her bir parça da bir başka papazın elindedir. Kâğıdı imzalamak için bu papazların mutlaka üçününün bir yere toplanması, hepsinin ayni zamanda mührü basması lâzımdır. Sen Sinot meclisine ait olan bu mührün bir parçası daima Rum, öteki parçası Sırp, üçüncü parçası Rum papazı elinde bulunuyor.

Manastırları gezmek için alınacak bu vesikanın şekli, mührünün üç parça olması, her parçanın muhtelif kiliseler mümessillerinden mürekkep birer papaz elinde bulunması da gösterir ki Aynoroz yarım adasında seyahat edenler büyük bir dikkat ve kontrol altında bulunurlar.

(Arkası var)

ÜLKEMİZDE

Sıvasta

Sinemada film gösterilirken yangın

Sıvas, (Özel aytarımızdan) — Şehrimiz sinemasında "İncilika - dın„ filmi gösterilirken yangın çıkmış, büyük heyecana sebep olmuş, ehali bağırışmıya kaçışmıya başlamıştır. Ehemmiyetli hiç bir kazaya mahal verilmediğinden sinema salonu boşaltılmıştır. Filmi açan ve saran dönemlerin birbirine değmesinden çıkan sıcaklık yüzünden tutuştuğu anlaşılmıştır; ateş binaya geçmemiştir.

Sinema idaresi, halkın sinemaya girmek için verdikleri bilet paralarını geri vermiştir. Hâdisenin ehemmiyeti olmadığı anlaşıldıktan ve ilk telâş geçtikten sonra filmin en heyecanlı yerinde tutuşmasına kızanlar görülmüştür.

* Sivas hayvan sergisi — Sivas (Özel) — Burada 29 eylûlde bir hayvan sergisi açılacaktır. Kayıt ve kabul muamelesine başlandı. Sergi hükûmet binası arkasındaki bahçede açılacaktır.

* Sivasta at yarışları — Sivasta sonbahar, at yarışlarına önümüzdeki hafta içinde başlanacaktır.

* Sivasta sebze ve meyva bol — Bu yıl Sivasta sebze ve meyva çok bol olduğundan ucuza satılıyor.. Bundan herkes memnun görüküyor.

Fındık işleri

Trabzon, 13. (A.A.) — Samsun türkoffis direktörü şehrimize gelerek fındık işlerini incelemeye başlamıştır. Bu incelemeler Ziraat Bankasının fındığı korumak için piyasadan mal satın alması esasına dayanmaktadır.

Sinop güzelleşiyor

Yol, meydan, anıt, mezbaha, iskele, ağaç, elektrik...

Sinop (Özel Aytarımızdan) — Bundan üç sene evvel gördüğüm Sinop şimdi güzelleşmiş ve insanın canını sıkmayacak bir şehir halini almıştır. Pek eski ve tarihî olan bu şehir eskidenberi sürgünlerin yeri kalesi de katillerin hapisanesi olmuştu.

Yıllarca dar sokaklar ve karanlıklar içinde yaşamış olan Sinop halkı artık geniş ve türlü caddelere kavuşmuşlardır. Deniz kenarındaki parkın ağaçları büyümüş, etrafına gölgeler salmış olduğundan her akşam burası şehir halkiyle dolmaktadır. Harap bir hale gelmiş olan hükûmet konağı mükemmel surette tamir edilerek yep yeni bir şekile sokulmuştur. Bunun etrafındaki mezarlık kaldırılarak orada cumuriyet meydanı yapılmış içerisine anıtlar dikilmiş etrafı süslenmiş, kapısında kocaman iki eski top konulmuştur.

Hapisaneye doğru uzanan şehirin başlıca caddesi genişletilmiş. Tümsek yerleri traş edilerek bir bulvar şekline konulmuştur. Bunun gibi daha bir çok yenilikler vücude getirilmiş: Sinop eski kıyafetinden çıkarılmıştır. Bunların hepsini yapan şimdiki Burdur İlbayı (Abdulhak Savaş) dır. Onun Sinoba yaptığı iyilik ve bayındırlıktan dolayı bütün halk Hükûmetimize ve kendisine teşekkür etmektedirler.

Onun yerine gönderilmiş olan eski Çanakkale İlbayı Süreyya Yurdakul meslektaşının bıraktığı yerden başlayarak bütün kuvvetile çalışmağa başlamıştır. Yeni İlbay geldiği gün denberi ilçeleri dolaşarak teftişlerini yapmış, halkın dileklerini dinliyerek birçok notlar alarak merkeze dönmüş bu arada şöseleri de görerek bir an evvel ikmal edilmeleri neye bağlı ise derhal yapılmalarını emir eylemiştir.

Üç sene önce burada Şarbay bulunam Abdullah Batur bu gezkili seçim de yine Şarbaylığa geçirilmiştir. Şu üç sene içinde park ve gazino mükemmelleşdirilmiş, bir çocuk bahçesi yapılmış bunların etrafına şık parmaklıklar çekilmiş, bir tarafına fidanlık tesis olunmuş, şehire elektrik nurları yağdırılmış, meydan kapu, kale yazısı ve tersane caddeleri açılmış. Hükûmet arkasında yeniden yapılmış olan Cumhuriyet meydanına onuncu yıl hatırası için bir anıt ve bir de şık serenli bir sancak direği dikilmiş ve deniz şehitler için evvelce dikilmiş olan büyük sütün islâh edilerek cazip bir hale konulmuştur.

Bunlardan başka Orta mekteple Cumhuriyet meydanı arasında mükemmel ve geniş bir yol, bu meydandaki sahile bir Ayancık iskelesi yaptırılmış, mahallelere süprüntü sandıkları konmuş, iki umumî helâ açılmış. Rıza Nur kütüphanesine giden yangın yerindeki yol açtırılmış, yükseltilmiş kaldırım caddesi yeniden yapılmış. Hükûmet yanındaki mezarlık duvarı geri alınarak cadde genişletilmiş, kabir yazısına fennî bir mezbaha ve bir baytar dairesi yapılmış, fırınlar, kasaplar, ve bakkalların eski durumları değiştirilerek onlara yeni şekiller verilmiştir. Şehirin her tarafına bolca ağaçlar dikilmiştir. Yapılan yol ve kaldırımlar (7750) metre murabbaındadır. Hükûmet konağının kapısından başlayarak adaya doğru 2/1 kilometrelik bir yol yapılmağa başlanmış buna (Ulus yolu) adı verilmiştir. (Uray) ın yıllık geliri 2 bin küsür lira kadardır. Doktoru baytarı ve ebesi vardır. Nereye bakılsa eski İlbayın eserleri görülmektedir.

R. K. Cantürk

Muğla hastanesi için

Muğla, 13 (A.A.) — Hususî mü sebe: Memleket hastanesi için bir röntken makinesi getirtmiştir. Makinayı rinde kurmak için bir de uzman miştir. Rontken cihazı en son mo dır. Cihaz için küçük bir ihtiyacını dermiştir.

Bursa öğretmenleri

110 kişilik bir öğretmen kafilesi Bursadan Balıkesere gelmiş ve bir gece Necatibey öğretmen okulunda konuk olduktan sonra İzmire geçmişdir.

Muğlada buğday satışı

Muğla, 13. (A.A.) — Bugün pazarda buğdayın yirmi litresi 90 dan 115 arpa elli beşe kadar satılmıştır.

Yazan: Kadircan Kaflı — *Bölem: 73*

Genç kız, atı ileriye sürmek için çırpınıyor, Kara Hasanın boynuna sım sıkı dolanmış olan kollarını azacık olsun gevşetmiyor, daha çok sıkıyordu.

İnce Hüseyin kaçıncı defa olarak:

— Reis.. geliyorlar...

Diye telâşla bağırdı.

Kara Hasan bu sözlere kulak bile asmıyordu.

Genç kızın kollarını tutarak boynundan ayırmağa çalıştı. İnce ve nazik kollar sanki demirdendi.

Nal sesleri pek yakından geliyordu. Hatta gelenlerin başında bulunan Armenyonun verdiği kumandalar da duyuluyordu.

Kara Hasan kaşlarını çattı:

— Sen olmasaydın, şimdi çoktan uzaklaşmış ve bunların önlerinden kurtulmuş olurdum. Beni yakalatmak mı istiyorsun?

— Gidelim... Atını sür!..

— Süremem... Sen inmeli ve burada kalmalısın?

— Kalamam.

— O halde ben de kalıyorum. Mademki yakalatmak istiyorsun? Beni sahiden sevmiş olsaydın...

Kara Hasan sözünü bitirmedi. Attan bir sıçrayışta indi.

Ormanın ucunda, gittikçekoyulaşan gölgelerde, atlılar göründüler.

Kornelya telâşa düştü:

— Geliyorlar. Kaçalım Hasan.. Allah aşkına...

— Bırak da gideyim. Yoksa...

İnce Hasan atının üstünde fıldır fıldır dönüyor, tepiniyordu.

— Reis... Geldiler...

Gelen atlılardan bir kısmının, onların ön ve yanlarını kesecek şekilde yayıldıkları görüldü

Kornelya ata binmek istiyor, Kara Hasanı da bindirerek beraber kaçmak için elden geleni yapıyordu. Fakat delikanlı ona son cevabı vemişti:

— Kaçmıyacağım. Bu bir Türk sözüdür. Teslim de olmıyacağım ve burada senin gözünün önünde ya hepsini tepeliyeceğim, yahut da bir Türk gibi öleceğim.

— Ölecek misin? Kara Hasan... Sakın ha!.. Belki bir gün.. Bir gün beni sahiden sever ve alıp götürürsün. Seni bekliyeceğim. Haydi, git... Hemen git... Çabuk git... Ben onları oyalarım.

İki sevgili bir saniye için kucaklaştılar.

— Seni seviyorum.. Seni bekliyeceğim...

— Ben de... Fakat bekleme... Biz bir leşemeyiz...

— Bekliyeceğim... Ölünceye kadar bekliyeceğim... Bana öyle geliyor ki bir gün kavuşacağız...

Kara Hasan bir hamlede atının üstüne fırlamış, yaman bir mahmuz vurarak atını şaha kaldırmış, sonra ormanın içinde uzayıp giden yarı karanlık yolda bir kasırga hızıyla uzaklaşmıştı.

Kornelya uçar gibi giden bu yiğit Türk atlısının arkasından elini sallıyor:

— Yolun açık olsun!..

Diyordu.

Gözlerinden yanaklarına doğru bol göz yaşları döküyor, ormanın sonunda, yiğit Türk atlısının kaybolduğu yeri artık göremez oluyordu.

Armenyo, kızına fena halde kızmıştı. Fakat onu böyle sapsağlam bulduğuna da şükretmişti.

Onu azarlıya azarlıya ata bindirdi. Yanındaki atlılardan on kadarını ayırarak Kapiten Grazoya şu emri verdi:

— Hemen geriye döneceksiniz. Kızımı ve Prens Leanardoyu Otrantoya götürecek, orada bizi bekliyeceksiniz. Ben bu Türk korsanlarının ardından gidiyorum. Onları herhalde yakalamalı, toprağımıza sokularak burada yol kesmenin, insan öldürmenin cezasını vermeliyim.

Kornelya birdenbire başını kaldırdı:

— Olamaz baba... Onun arkasından hiç kimseyi göndermiyeceksin. Hele sen...

Armenyonun ellerine sarılmak istedi.

Armenyo onu itti.

— Götürünüz bunu...

Diye Grazoya bağırdı.

Grazo, şişmanca, tıknaz bir yüzbaşı idi. Genç kıza yaklaştı. Ve kendi atını göstererek:

— Buyurunuz Sinyorita!..

Dedi.

Kornelya onun önünden, iğrenir gibi çekildi:

— Sus!.. İstemiyorum...

Yeniden babasına koştu:

— Gidemezsiniz!.. Gitmiyeceksiniz!

Diye haykırdı.

Fakat Armenyo durmuyordu.

Genç kızı itti.

— Kapiten Grago, verdiğim kumandayı hemen yapınız!..

Diye bağırdı.

Sonra arkasına taktığı otuz kadar atlı ile birlikte, Kara Hasanın gittiği tarafta, dört nal uzaklaştı.

Kornelya koştu:

— Babaaaaa!.. Babaaaa.. Onu bırak.. gitme!

Bu ses, gittikçe kararan orman - da, bir çığlık gibi uzadıkça uzadı. En sonra gittikçe alçalarak boğuralarak kesildi.

Kornelya, babasile sevgilisinin gittiği yolun üstüne, diz üstü düştü. Başı sarktı.

Yüzünü avuçladı.

Hıçkıra hıçkıra ağlıyordu.

Zavallı Grazo, şaşkın bir halde idi. Burada kalmaktansa, Kara Hasanın ardından gitmeyi daha çok istedi.

— 18 —

SAZLIKLAR ARASINDA...

Güneş battı, fakat ay doğdu. Kara Hasanla İnce Hüseyin böylelikle yollarını oldukça kolay buluyorlar, labildiğine cenuba ve deniz kıyılarına doğru at sürüyorlardı.

Fakat arkalarından gelen atlıların nal sesleri de bir türlü kesilmiyordu.

Bazan iki veya üç yol ağzına geliyorlar, biran için bunlardan hangisine girmek gerek olduğunu kestiremiyorlardı. Fakat çok bekelemek ve düşünmek için vakitleri yoktu. Deniz kıyılarında olana sapıyorlar, yollarına devam ediyorlardı.

Bazan şurada bir şato, orada bir küçük köy görülüyor, ormanların derinliklerinden çakal sesleri duyuluyordu.

Bir yerde durarak ve gizlenerek Armenyoyu şaşırtmak mümkün değildi. Çünkü o zaman Armenyo, yanındaki atlılarla bütün o civarı çepeçevre saracak, ablokayı gittikçe daraltarak onları her halde yakalıyacaktı.

(Arkası var)

SPOR

Bulgar güreşçi ler Sirkecide

Balkan güreş şampiyonası bugün başlıyor

Dördüncü Balkan güreşleri bugün başlıyor. Taksim stadında yapılacak maçlar üç gün sürecektir. Yugoslav ve Bulgar güreşçileri de dün şehrimize gelmişlerdir. Maçların nasıl açılacağı kaçta başlıyacağı aşağıdaki tebliğlerle bildirildiği için burada ayrıca bir şey yazmaya lüzum görmüyoruz.

Bütün dileğimiz üç Balkan şampiyonasında da birinciliği alan Türk takımının bu yıl da şampiyonluğunu muhafaza etmesi, geçen yıllardan daha parlak neticeler almasıdır. Romenlerin iştirakiyle geçen yıldan daha sıkı, daha önemli olacağı muhakkak bulunan bu güreşlerde değerli güreşçilerimize muvaffakıyetler dileyoruz.

Başlama saati, fiyatlar

Güreş Federasyonundan:

1 — IV üncü Balkan Güreşleri bugün Taksim Stadyomunda saat tam 15 te başlıyacaktır.

2 — Seremoni aşağıdaki program dairesinde ikmal edilecektir.

3 — IVüncü Balkan Güreşlerine iştirak edecek Türk millî güreş takımı Mustafanın kaptanlığı altında Hüseyin, Yaşar, Saim, Ankaralı Hüseyin, Nuri , Mustafa ve Çoban Mehmetten teşekkül etmektedir.

4 — Müsabakalarda intizamı muhafaza etmek için tertibat alınmış ve bilhassa ortaya alâkadarlardan maada hiç kimsenin çıkmaması kararlaştırılmıştır.

5 — Maçları herkesin görebilmesi için duhuliye 25, Tribün 50 ve Balkon da 100 kuruş olarak kabul edilmiştir.

6— İzdihama mahal kalmamak için saat 15 ten itibaren gişeler halka açık bulundurulacaktır.

Açılış töreni

IV üncü Balkan Güreşlerinin açılış Seromonisi:

1— En arkada Türk takımı olmak şartile Balkan ekipleri ellerinde millî bayrakları ve başlarında idareci reisleri olmak üzere, Tribünün altından sahaya çıkarlar. Bu çıkış yapılırken bir yürüyüş marşı çalar.

(Güreşçiler sahaya Eşofmanlarile çıkacaklardır)

2 — Ringin etrafında tam bir devir yapıldıktan sonra Ekipler ayni sıra ile ringin etrafında Ay şeklinde ahizimevki ederler. Beş milletin bayrağı gelip yan yana durur (Ortada Türk bayrağı).

3 — Balkan marşı çalınır.

4 — Vali müsabakaları açar ve nutkunu söyler..

5 — Kafile Reisleri Ringe çıkarak temsil ettikleri memleketlerin alfabesi sırasile mukabil nutuklarını söylerler.

6 — Türk Federasyonu namına söz söylenir.

7 — Ring tahliye edilir, takımlar ayni sıra ile ve başta bayrakları olmak şartile ringe çıkarlar.

8 — Takımlar takdim edilir. Bu esnada her milletin kendi marşı çalar. Takdim esnasında Türk takım Kaptanı misafir takım Reisinin elini sıkar ve hediyeler teadi edilir.

9 — Türk takım kaptanı tarafından Balkan güreşlerimiz yapılır. Bütün takımlar iştirak eder.

10 — Beş milleti temsil eden bayraklar direklerin uçları birbirine temas edecek şekilde bir araya toplanır. güreşçiler karışık bir halde birbirlerinin ellerini tutmak suretile Balkan birliği timsalini vücuda getirirler.

Balkan marşı çalınır.

Radyo da söyliyecek

Güreş müsabakalarını Radyo şirketi abonelerine transmission suretile dinletebilmek için nakil hazırlıklarını bitirmiştir. Her hafta spor konuşmaları yapan Sait Çelebi güreş esnasında Stadyomda mikrofon karşısında bulunacak ve güreşleri saniye saniye bildirecektir. Şirket bugün ve yarın saat tamam (16) da ve Pazartesi gecesi saat (21) de dinleyicilerin makinelerinin başında bulunmalarını sıkar ve hediyeler teadi edilir.

Şatraç turnuvası bitti

Lodz, 13 (A.A.) — Arsıulusal ferdî şatranç turnuvası bitmiştir. Birinci mükâfat 5 — 6 puvanla Tartakower (Leh), ikinci ve üçüncü mükâfat 6 puvanla Fine (Aemirkan), Kolski (Leh), dördüncü mükâfat 5.5 puvanla Oppoconsky (Leh), beşinci ve altıncı mükâfat 5 puvanla Winter (İngiliz) ve Steiner (Macar).

YELKEN TEŞVİK MÜSABAKALARI

İstanbul mıntakası denizcilik 15 Eylül 1935 pazar günü bütün amatörlere açık olarak yapılacak yelken teşvik müsabakaları sabah saat onda Moda koyunda heyeti başkanlığından : yapılacaktır.

Kayıd müddeti 14-9-935 akşamına kadar uzatılmıştır. Bu yarışa gireceklerin bu müddet içerisinde heyet üyesinden doktor Demir Turguda müracaat eylemeleri bildirilir.

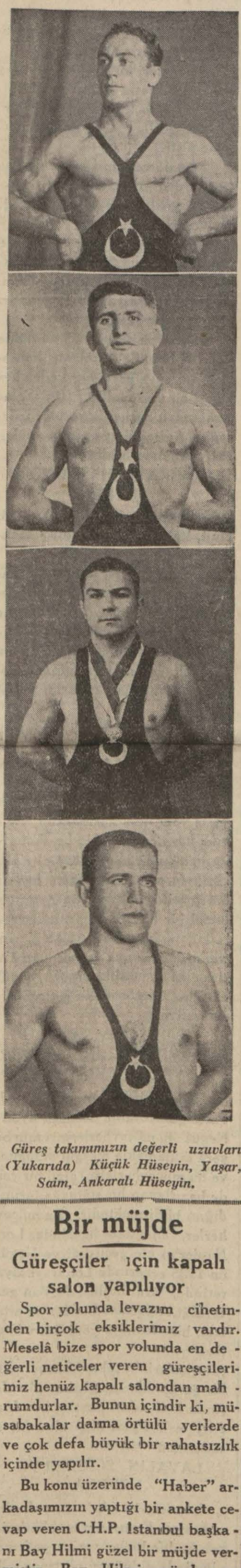

Güreş takımımızın değerli uzuvları (Yukarıda) Küçük Hüseyin, Yaşar, Saim, Ankaralı Hüseyin.

Bir müjde

Güreşçiler için kapalı salon yapılıyor

Spor yolunda levazım cihetinden birçok eksiklerimiz vardır. Meselâ bize spor yolunda en değerli neticeler veren güreşçilerimiz henüz kapalı salondan mahrumdurlar. Bunun içindir ki, müsabakalar daima örtülü yerlerde ve çok defa büyük bir rahatsızlık içinde yapılır.

Bu konu üzerinde "Haber" arkadaşımızın yaptığı bir ankete cevap veren C.H.P. İstanbul başkanı Bay Hilmi güzel bir müjde vermiştir. Bay Hilmi ezcümle şunları söylemiştir:

"Fakat nihayet bu eksikler artık son günlerini yaşıyor. Evvelâ spor ihtiyaçlarımızın başında gelen kapalı güreş sahası işi halledilmek yolundadır. Tabiî, malî cihetten buna halledilmiş nazarile dahi bakılabilir. Bizim güreşçilerimizin ve bizim sporcularımızın en büyük kıymeti yokluk içinde hakikî bir varlık gösterebilmekde olmalarıdır. Bu da kendilerinin her vakit istinad edilebilecek bir kuvvet olduklarını gösterir ki, bununla nekadar sevinsek azdır.,,

Yugoslav güreşçi ler Sirkecide

Atletler hazırlanıyor Futbulcular kampta

Gelecek hafta başlıyacak Balkan atletizm birincilikleri hazırlıkları bitmiş gibidir. Kampta bulunan atletlerimiz bugün bir deneme müsabakası yapacaklardır. Şehrimize gelecek Yunan kafilesi 60 kişiden mürekkeptir 18 eylûlde gelecektir. Yugoslav kafilesi de 60 sporcudan mürekkeptir. Elli sporcudan terekküp eden Bulgar kafilesile beraber 18 eylûlde şehrimizde bulunacaklardır. Romenler 45 sporcudan mürekkeptir. 19 eylûlde gelecektir. 20 atletten mürekkep Arnavud kafilesinin ne günü geleceği henüz belli değildir. Gelenler Tokatlıyan otelinde misafir edilecekler, müsabaka günleri otobüslerle Tophaneye inecekler,. oradan hususî vapurla Kadıköyüne geçeceklerdir. Stadda neticeler radyo ile hem halka, hem de ayni zamanda Avrupaya yayılacaktır. Amerikaya ısmarlanan 20 kronometre gelmiştir.

FUTBOLCULAR HAZIRLANIYOR

Balkan müsabakalarından sonra şehrimize Sovyet Rus sporcuları geleceklerdir. Sovyet dostlarımızla İstanbulda, Ankarada, İzmirde müsabakalar yapılacaktır. Sovyetler birinciteşrinin 12 sinde gelecekler, burada temaslar yapdıktan sonra, Ankaraya oradan İzmire gideceklerdir. Sovyet sporcuları ile türlü spor müsabakaları yapılacaktır. Bu itibarla fudbolcularımızın da kampa alınarak çalıştırılmalarına başlanacaktır. Güreş kampı da daha bir müddet devam edecektir. Atletlere ve fudbolculara gönderilen bildiriğler aşağıdadırlar:

BİLETLERİ VAKTİLE ALMIYANLAR YER BULAMIYACAKLAR

Atletizm Federasyonundan:

Yurdumuzda ilk defa olarak ve bütün Balkan Uluslarının iştirakile 21, 22 ve 29 eylûlde Fener stadında yapılacak olan Altıncı Balkan oyunlarının tertibi için azim fedakârlıklar yapıldığı halde mahza spor meraklılarına bu güzel spor hareketini rahatça ve kolaylıkla göstermek maksadile günlük biletler çok ucuz yapılmış ve ayrıca yüzde otuz üç tenzilâtlı toplu tenzilâtlı toplu biletler de ihdas edilmiştir. Birinci mevki biletler günde elli ve ikinci mevki biletler 25 kuruş olduğu halde toplu biletlerin üç günlüğü birinci mevki 100, ikinci mevki 50 kuruştur.

Stadin intizamı ve halkın rahatını korumak için ancak oturabilecek yer kadar bilet bastırılmış olduğuna ve ucuzluğunu gören halkın da toplu biletlere çok rağbet ederek şimdiden bütün yerlerin yarısı satılmış bulunduğuna ve bilet satışı böyle devam ederse oyun günleri kişelerde satılacak bilet ve yer kalmıyacağına muhterem halkın şimdiden dikkatini çekeriz.

Toplu biletlerin satıldığı yerler:

İstanbulda yeni postane civarında Zeki Rıza millî spor mağazası. Galatasarayda NATTA Seyyahat acentası. Karaköyde Ziraat Bankası yanında NATTA seyyahat acentası.

Fudbol federasyonundan:

İsimleri aşağıda yazılı fudbolcuların 10 eylûl pazartesi günü saat 17,30 da Beyoğlu Halk evine gelmeleri tebliğ olunur:

Galatasaraydan:

Avni, Lütfü, İbrahim. Necdet. Münevver,

Fenerbahçeden:

Niyazi, Fikret, Yaşar. Mehmet Reşat, Cevad, Bedii

Beşiktaştan:

Hüsnü, Nuri. Seref. Lütfü. Feyzi, Faruk,

Güneşten:

Faruk, Reşat, Rasim, Selâhaddin.

İstanbul spordan:

Hasan.

Vefadan:

Muhteşem.

Havacılıkta yeni bir kadın rekoru

Nevyork, 13 (A.A.) — Uçman kadın Laura İngalls, Losancelesten hareketinden 13 saat 50 dakika sonra buraya inmek sureti le, evvelce Mis Amelia Erathart tarafından 17 saat ve 7 dakika olarak elde edilmiş olan, Amerika kıtasını batıdan doğuya doğru katetmek rekorunu kırmıştır.

Lâval: taahhütlerimizi yerine getirmekten kaçınmıyacağız, diyor

Roma memnun fakat yolundan dönmiyecek!

Italya Habeşlilere yardım edenleri yakalarsa kurşuna dizecek
Imparator mücevherlerini saklıyor

Cenevre, 13 (A.A.) — Havas: Asamble saat 10,40 da toplandı, B. Benes, esaret meselesinin siyasal komisyonun ruznamesinde kaydını istiyen İngiliz delegasyonunun tebliğini okudu. Saat 10,45 de B. Laval, kürsüye çıktı ve şu soylevi verdi:

Bizim uluslar kurumuna olan imanımız, asla zafa uğramamıştır. Hiç bir güçlüğün durduramadığı bir sebatkârlıkla Fransız mümessilleri mütemadiyen Uluslar sosyetesinin otoritesini artırmaya ve ona faaliyet ve icraat vasıtaları vermeye çalışmışlardır. Fransanın siyasası, tamamen Uluslar Sosyetesinin esaslarına istinad eder, dostlarımız ve müttefikleri mizle yapılmış olan bütün itilâflarımız, Cenevre ve Lokarnodan geçen Küçük İtilâf, Fransız - Sovyet itilâfı, Roma itilâfları gibi.

Kollektif emniyet akidesi, bizim kanunumuzdur ve misakı inkâr etmek kendi idealimizi inkâr etmek olur, B. Samuel Hoare'ın söylevi "İngilterenin kayıt ve şartsız olarak kollektif emniyet sistemine iltihak etmek arzusunda bulunduğunu" gösterir. Hiç bir memleket böyle taahhüdün ehemmiyetini Fransa kadar takdir edemez ve onun kadar ölçemez. İstikbalde zamanı ve mekânı ne olursa olsun her nevi mesuliyetlerde tesanüdü tazammun eden bu beyanat, Uluslar sosyetesinin hayatında bir tarih olacaktır.

2 Şubat tarihinde İngiltere ile, müşterek bir tahakkuk programı vücude getirdik. Bu, benim için güzel bir hülya idi. Acaba tahakkuk etmek üzere midir? memleketimiz, harbten perva etmez, ancak nefret eder. Memleketimiz, coşkun bir sulh arzusu ile mütehassisdir.

Roma'da 7 şubatta B. Mussolini ve ben, aramızı açabilecek olan bütün meseleleri hallettik. Stresa'da İngiliz murahhaslariyle B. Mussolini de sulh davasına hadim olmak kaygusunun aynına şahit olduk. Roma itilâflarını imzaladıktan sonra Asamblenin üzerine ağır bir surette çöken ihtilâfı hatırlatırken heyecana kapılmaktan kendimi alamam. Bir uzlaşma gayretini sarfetmekten çekinmedim ve konseyin son yapacağı teşebbüste de Uluslar Sosyetesinin azası ve İtalyanın dostu sıfatiyle vazifemi yapmaya azmetmiş bulunuyorum. Bu vazife çetindir, fakat ümidsiz olduğunu zannetmiyorum.

Beşler komitesinde, Uluslar Sosyetesinin azasından olan diğer bir devtilâfı hatırlatırken heyecana kapıltelif olması nisbetinde İtalyanın meşru haklarını tatmin edecek mahiyetteki bütün teklifleri tetkik ediyoruz.

Muslihane bir hal suretini filen aramak hususunda Fransa ile İngiltere arasında hiç bir ihtilâf mevcud olmadığı bilinmelidir."

B. Laval, sözlerini şöyle bitirmiştir:

Dün muvaffak olduk, yarın da muvaffak olabilecekmiyiz? Bu takdirde yeni bir vaziyeti tetkik etmemiz lüzumu hâsıl olacaktır. Hepimiz, misak ile bağlıyız. Fransa, kendi taahhütlerini yerine getirmekten kaçınmıyacakdır.

Müteakiben Hindistan murahhası Ağahan, Uluslar sosyetesinin Avrupa menafiini tercih etmekte olmasından dolayı memnuniyetsizliğini beyan etmiştir.

Cenubî Afrika birliği murahhası B. Cewater, B. Hoare tarafından tarif edilmiş olan siyasaya tamamiyle müzahir olduğunu söylemiştir.

Şili murahhası B. Riveasvicuna, Uluslar Sosyetesi prensiplerini kabul etmekte olduğunu bildirmiştir.

***Reis, celseyi tatil etmiştir.** Asamble öğleden sonra toplanmıyacaktır.*

ROMA LAVALIN SÖZLERİNİ İYİ KARŞILADI, FAKAT

Roma. 13 (A.A.) — B. Lavalın söylevi geniş bir anlayış hissi ve müsait bir zihniyetle karşılanmaktadır. B. Lavalın Fransanın uluslar sosyetesi misakına olan sadakati ile dostluklarına olan sadakatini telif etmek için sarfetmekte olduğu mesai takdir olunmaktadır.

Bununla beraber bu söylevin İtalyan noktai nazarını değiştirmemekte olduğu ve İtalyanın kendisinin çizmiş olduğu yolu takip edeceği beyan edilmektedir.

LONDRA DA MEMNUN

Lnodra, 13 (A.A.) — Resmî mahafil B. Lavalın Fransanın uluslar sosyetesi misakına sadakatini yeni baştan teyit etmesinden ve nutkunun Fransız ve İngiliz arasında tam bir mutabakat mevcut olduğunu göstermesinden dolayı memnuniyet beyan etmektedir.

Halen mevcut olan her türlü uzlaştırma ümidinin B. Lavalın Cenevrede gerçekleştirmiş olduğu beraberlik sayesinde, daha ziyade kuvvetleneceği ehemmiyetle kaydedilmektedir.

FRANSA HEYETINE ŞÖLEN

Cenevre, 13 (A.A.) — İspanyol murahhası B. Madariaga, B. Laval ve Fransız heyeti şerefine bir öğle şöleni vermiştir.

BEŞLER KOMİTEESİ

Cenevre, 13 (A.A.) — Beşler komitesi, pazartesinden evvel toplanmıyacaktır.

FRANSIZ GAZETELERİNE GÖRE

Paris, 13 (A.A) — Basın bütün dikkati B. Lavalin söylevi üzerinde toplamaktadır.

Petit Parisien diyor ki:

"B. Lâval, Fransa siyasasının Cenevreyi her zaman esas bildiğini gösterecektir. Başkalarının şimdi anlamaya başladıklarını Fransa, çoktanberi, sarsılmaz bir şekilde düşünüyordu.„

B. Lâvalin Sir Samuel Hore'in programına uyacağını temin eden Echo de Paris diyor ki:

"Yalnız paktan başka hiçbir şey nazarı itibare alınmamak gerektir.„

Bu gazete, Londra ile Paris arasındaki anlaşmanın tam olduğunu önemle kaydetmekte ve takip eden uzlaşma metodlarının tam verimini daha vermediğini ilâve etmektedir.

Echo de Paris gazetesi, B. Lâvalin Sir Samuel Hore ile olan görüşmelerinde, harp vukuunda Fransanın alacağı durumu izah ettiğini sanmakta ve demektedir ki:

"Fransa, İtalyaya karşı yapılacak olan sansüre iştirak edecek, fakat ekonomik ve finansal zecrî tedbirlere mahdut şekilde katılacak ve öteki devletlerin, son derece ileri hareketlere girişmelerini sağlıyacağı tarzda hareket edecektir. Bu suretle Fransanın bu hareketini dostluğa aykırı saymıyacak olan İtalyaya, birkaç süel zafer kazanmak için zaman verilmiş olacaktır.

Bundan sonra, belki İtalya anlaşma hususunda daha yumuşak davranacaktır.

İTALYANLARA KARŞI HARP EDEN AVRUPALILAR KURŞUNA DİZİLECEK

Paris, 13 (A.A.) — Echo de Paris gazetesinin Londra aytarı, Sir Samuel Hoare'ın söylevinin, Habeş imparatoru ile imparatorluk çevenlerine büyük bir rahatlık verdiğini bildirmektedir.

Habeş hükûmeti, İngiliz hükûmetine karşı duyduğu minnettarlığı İngiliz elçisine bildirmiştir.

İmparator, kuvvet önünde baş eğmemeğe kesin olarak azmettiğini ve ülkesinin korunması için devletlerin yardımına güvendiğini söylemiştir.

Harp ilân edilmeden muhasamat başladığı takdirde imparatorun şu şekilde hareket edeceği söylenmektedir:

İtalyan elçisi kont Vinci ile elçilik işyarlarına derhal Pasaportları verilecek, ve Habeşistanda bulunan İtalyanlar harp esiri olarak hapsedileceklerdir.

Belçika elçiliğinin öğrendiğine göre djiboutideki İtalyan konsolosu, İtalyaya karşı harp eden her hangi bir Avrupalının İtalyanlar tarafından derhal kurşuna dizileceğini Adisababaya giden Belçikalı subaylara bildirmiştir.

AMERİKA BARIŞ İSTİYOR ÇÜNKÜ...

Vaşington, 13 (A. A.) — B. Hull, İtalyan - Habeş anlaşmazlığı hakkında demiştir ki:

"— Hükûmetler ve uluslar, barış istiyor. Umut ediyoruz ki arsıulusal her aytışma, barış yolu ile kotarılır ve kotarılmalıdır. Bugünkü gün, harp tehlikesi, bütün ulusların siyasal, ekonomik, meşru ve sosyal menfaatlarını tehdit edebilir.

"Dünyanın herhangi kısmında patlayacak olan bir harp, bütün dünyada zararlı tesirler yapabilir.

"Her türlü meselelerin, ancak barış yolu ile kotarılmasını istemek her ulusun hakkıdır. Amerika hükûmeti, harbı göze alır gibi görünen memleketlerden, hedefi barışı kotarmak ve dünyayı muhtemel bir harbın hesapsız zararlarından, insanlara vereceği ıstıraplardan vikaye etmek olan Paris paktı ile verdikleri sözü, büyük bir itina ile gözönüne getirmelerini istiyor.„

HABEŞ İMPARATORU MÜCEVHERLERİNİ EMİN BİR YERE SAKLIYOR

Paris, 13 (A.A.) — Echo de Paris gazetesinin Londra aytarı, Negüs'ün, mücevherlerini emin bir yere saklamakla meşgul olduğunu ve bu mücevherlerin, gizli bir yerde hazırlanan bir sığınağa taşınıldığını bildirmektedir. Bu mücevherler, Magdala harbinde, Lord Napier'in ele geçirdiği ve Negüs'ün 1925 senesinde Londrayı ziyaretinde, kral beşinci Jorj'un geri verdiği imparator Teodor'un altın tacı, bir efsaneye göre Saba Kraliçesine ait olan [illegible] ratoriçelerinin takındıkları altın bir gerdanlık, taç giyme törenlerinde kullanılan bir taç, ve kral Jorj'un hediyesi olan altın bir asadan mürekkeptir.

LAVALIN SÖZLERİ VE LONDRA

Londra, 13 (A.A.) — İngiliz çevenleri, Fransanın taahhütlerini son hadde kadar yerine getirmek niyetinde olduğunu gösteren B. Lavalın söylevine çok büyük bir önem vermektedir.

Fransanın siyasası, İngiliz siyasasına tamamiyle uygundur.

Tokyo, 13 (A.A.) — Rengo ajansı bildiriyor: Bazı siyasal Japon grupları, Habeşistana yardım etmek için bir cemiyet teskil etmişlerdir.

DOĞU AFRİKAYA GÖNÜLLÜ

Roma, 13 (A.A.) — Savaş gönüllüleri başkanı Ozio Garibaldi Doğu Afrikası için kaydedilmiştir.

İTALYAN TORPİTOLARI DOLAŞIYOR

Atina, 13 (A.A.) — İki İtalyan torpidosu ile bir torpito muhribi Sunium burnu yanındaki Archeda adacığı önünde demir atmışlar ve bir müddet orada kaldıktan sonra hareket etmişlerdir.

BEŞLER KOMİTESİNİN KARARI NE OLACAK?

Londra, (Özel) — Pariste konuşulan fikirleri Uluslar Kurumuna sunulabilecek bir şekle koymağa çalışmış olan Beşler Komitesinin bugün Uluslar Kurumuna ve alâkadar devletlere tebliği beklenen kararının şu esaslar üzerinde olduğu anlaşılmaktadır.

Habeşistanı alâkadar eden şu noktalar üzerinde, anlaşmaya benzer bir karar mevcut gibidir:

1) Habeşistan gerek kendi istifadesi bakımından, gerek bütün dünya çerçevesi dahilinde, daha ileri devletlerle ekonomik sahada teşriki mesai etmek ihtiyacındadır.

2) Coğrafî vaziyeti itibarile ve 1928 muahedesi yapılırken Habeşistanın verdiği vaat dolayısiyle hukukî bakımdan, İtalya Habeşistanın ekonomik tekâmülünde büyük bir hisse almak mevkiindedir.

3) Habeşistan dahilen yeniden teşkilâtlandırılmak üzere hariçten finansal ve ehil bir yardıma muhtaçtır. Bu pek lâzım olan teşkilât işine esasen imparator başlamış bulunuyor.

4) Habeşistanın yeniden teşkilâtlandırılması işinin en mühim nokta, hudutların muhafazası ve memleket içinin inzibatı yolunda gittikçe artacak bir kifayet olmasıdır. Yabancılar Habeşistanın ekonomik tekâmülünde rol alacak olduğuna göre bu, bilhassa lâzımdır.

HABEŞ İMPARATORU RADYODA BİR SÖYLEV VERDİ

Londra: 13. (A.A.) — Addis-ababa'dan reuter ajansına bildiriliyor:

Habeş imparatoru bu akşam radyoda avrupa için Fransızca olarak bir söylev vermiş ve bu söylevde ual-ual hâdisesi hakem komisyonunun hükmünü hatırlattıktan sonra İtalyan muhtırasındaki ittihamları protesto ederek bunun yalan olduğunu söylemiştir.

Negus, Habeşistanın bu muhtıraya cevab vereceğini ve Genevredeki Habeş delegeler heyeti bir uluslar sosyetesi tahkikat komisyonunun teşkilini istemek için talimat aldığını bildirmiştir.

İmparator, memleketinin Genevrede hak ve adâlete uygun bir anlaşma temenni ettiğini ve fakat tecavüz ederse her türlü tecavüze karşı koyacağını söyliyerek sözlerini bitirmiştir.

RICKET'İN ALDIĞI İMTİYAZ

Londra: 13. (A.A.) — Ricket bu akşam kroydan'a gelmiştir. Ricket, imtiyazı muhafaza etmek ve işletmek niyetinde olduğunu söylemiş ve "dünyanın uzun zamandan beri görmediği bir imtiyazı elde ettim. Bu işin başarılmasından dolayı bilhassa gurur duyuyorum.„ demiştir.

Paris 13.(A.A.) — Tan gazetesinin Romadan aldığı bir telgrafa göre, bazı teklifler arasında, İtalya Habeşistanda İngilterenin şimaraktaki durumuna benzer bir durum verilmesi hakkında olan teklif Romadan en çok kabule değer gibi görünmektedir. Bununla beraber, İtalya, tatbiki Habeşistanın iyi niyetine mütevakkıf kalacak her türlü anlaşmayı red dettiği için, İtalyanın Habeşistan üzerinde siyasal ve süel kontrolu elzem addedilmektedir.

Negus bu takdirde de tacını muhafaza edebilecektir.

SİR HOARE LONDRAYA DÖNDÜ

Londra, 13 (A.A.) — Sir Hoare Londraya dönüştür. Gazetecilere diyevinde demiştir ki:

Cenevrede bu müellim işin halli kolaylaştırmak için elimden geleni yaptım. Ve, eğer tecrübeye tevessül bir kıymet ifade ederse, bir çok şeylere tevessül ettiğimizi söyliyebilirim. Bu haftanın en büyük zevklerinden biri benim için Bay Lâval'i tanımak ve kendisiyle her gün çalışmak olmuştur.

Habeşliler İtalyanları nasıl karşılıyacak

Habeşlilerin İtalyan hücumunu ne yolda karşılayacaklarına dair Adisababadan Royter ajansına şu malûmat veriliyor:

Burada söylendiğine göre, İtalanlar, sınırı geçerek 1896 da yenildiklesi Odua üzerine yürüyeceklerini ve bu suretle parlak bir zafer kazanacaklarını sanıyorlar. İlk yürüyüşte zırhlı otomobillerin ve tankların İtalyan ordusunun ilerilemesi için büyük bir yardımı olacağı takdir edilebilir. Bundan sonra Aksum'u ve havalisini işgal etmek teşebbüsünde bulunacaklardır. Cenup cephesinde Somalıdan yapılacak bir hücum bunu takib edecektir.

Eritre sınırındaki Habeş kuvvetlerini Ras Seyum idare edecektir. Bu kuvvetlerin, İtalyanlarınkinden daha dun olması itibarile, ilk hücuma karşı durmıyarak yüz, yüz yirmi kilometre geri çekilmesi ihtimali vardır. Ras Seyum'un elinde olan kuvvetlerin sayısı tamamile bilinmiyorsa da otuz beş bin kişilik olduğu tahmin ediliyor. Vesaiti nakliyenin olmamasından dolayı arkadan yeni kuvvet alması pek güç görünüyor. İşte bunun için Seyum'un harbi kabul etmiyerek daha önceden hazırlanmış keşif tayyarelerile pilânlarını yapmış olan İtalyanların ilerilemesine müsaade etmesi muhtemeldir.

O zaman vaziyet bütün bütün değişecektir. Bir defa İtalyanlar üssülharekelerinden uzaklaşınca, Habeşlerin her zaman yaptıkları küçük ve dağınık muharebelerin ne kadar tehlikeli olacağı malûmdur. Böyle bir halde Gondar Habeşliler için hareket merkezini teşkil edecektir. Orada Ras Kasanın kumandası altında elli bin kişi bulunmaktadır. Bunlar en silâhlanmış olan askerlerdendir ki Habeş imparatoru bunlara dayanmaktadır. İddia edildiğine göre gizlice memlekete sokulan bol silâh ve cephane bu askerlere verilmiştir.

Cenupta, Somalı hudutlarında Habeşistanın ne yapacağına dair malûmat yoktur. İtalyanların yüz bin kişilik ordusuna, Oganda şeflerinin yüz bin kişi ile karşı duracakları tahmin ediliyor. Fakat buşeflerin imparatorun davetine icabet edip etmiyecekleri bilinemez. Bir yandan da Harar ve Dijdiga mukavemetin teksif edildiği yerlerdir. Buralarda harp edecek olan İtalyan askerlerinin harp silâhları Somaldekilerden daha aşağı değildir.

Dil bahisleri

Eski bir urasanın yeni bir yoramı

Eskidenberi işittiğimiz bir urasa (hurafe) vardır. İnsanlar, doğru yoldan çıkmışlar, tanrıya karşı ayaklanmışlar ve öldürmek istemişlerdir. Tanrı yüksek göklerde oturuyordu; ona erişmek güçse de bu azgın insanlar kolayını bulmuşlar ve bir ziggurat (kale) yapmaya başlamışlar. Bunu epeyce yükselttikten sonra, denemek için tepesinden göklere bir ok atmışlar. Ok bir kuşu vurarak yere düşmüş; bunu arayanlar kanlı görünce "ya Tanrıyı, yahut yanındakilerden birini yaraladık; haydi biraz daha çalışalım, ziggurati yükseltelim.„ diyerek yeniden işe girişmişler.

Bunlara bakıp gülen Tanrı, küçük bir işaretle kasırgalar, yer depremleri yaratmış ziggurat yıkılmış, çalışan insanlar o kadar çok korkmuşlar ki dillerini kaybetmişler, her biri başka dilde konuşarak kaçmışlar, yer yüzünün dört bucağına daşılmışlar. İşte dünyadaki bütün diller bunlardan çıkmış.

Bu urasa bildiğimiz "Babil kulesi„ sanıkasından (masalından) başka bir şey değildir. Eski dilciler de buna dayanmışlardı. Sonra yeni bir teori (nazariye) çıktı; dilleri takım takım ayırdılar. Avrupa dillerini Hintten alarak İrandan geçirdiler, Rusyaya soktuktan sonra bütün Avrupaya dağıttılar ve buna "Endo - Öropeen„ dediler. Samlı dilleri bir başka kökten, …lü Türk dillerini de yine ayrı bir kökten çıkardılar.

Bu teori de bugün çok fena sarsıldı. Türk dilini araştırmakla uğraşanlar, yeni yeni şaşkınlıklar karşısında kaldılar. Bu çok eski dilin, bütün dünya dilleri ile kökte birleştiğini görünce, önceki düşünüşleri altüst oldu. Avrupa dilleri ile büyük Türk dilinin pek yabancı olmadıklarını öteden beri yazıp duruyorum. O uzun betkelerimde (makalelerimde) örnekler göstermek için yer bulamıyordum. Bu yazımı biraz kısa kesecek, eskiden yazılmış kitaplardan bir iki örnek verecek, sözümü sonra bitireceğim:

"Dictionnaire etymologique de la langue française„ fransız dilinin etimolojiğ sözlüğü'nün birinci tomunun (…dinir.) 185 inci sayfasından gelişi güzel, şu sözleri alıyorum:

Kup — Halk lâtincesinde "kolpüs", klasik lâtincede "kolafüs„ el ile vurmak demektir. Bu söz batı grekçede "kolafos„ diye kullanılır. Bütün Gallo - Romen dillerinde vardır. Eski Provensal dilinde kolbo, kolpo denir. (Provensal, Türk İberlerin dilidir.)

Şimdi de bunun yanına "Dictionnaire etymologique de la langue Turque", türk dilinin etymolojiğ sözlüğü'nün 247 nci sayfasından aldığım şu sözleri takacağım:

Kaşgar Türkleri parmak yerine el anlamında olan kol sözünü kullanırlar. Karaçayda, Teleut Türklerinde, Kafkasyada Udi ulusunda kuul, kolet anlamındadır.

Sanskritçede kuli derler.

Bundan çıkan sonuç şudur: Türklerin kol sözü, sanskritçeye kuli diye geçiyor. Eğer Hint — Avrupa dillerinin başı sanskritçe ise, yukarıda söylediğimiz Avrupa dillerine bizim "kol„ sözümüz o yol ile geçmiş demektir. Yok eğer Avrupa lâtinceden dil almış ise, yine bizim "kol„ umuzla ilgili olan kolpus da ortadadır. Bir söz daha: Bol sözü! Yine Türk dili etimolojiğ sözlüğü'nün 106 ncı sayfasında şunlar vardır: "Bol — geniş, (çok); sanskritçede (Pula — büyük, geniş; grekçede poli — yine öyle); Avustralyada (bul, bula — çokluk); Almancada (Voll — dolu), ingilizcede (Pull — dolu); rusçada (polno — geniş olarak, çok olarak); lâtincede (Plüs — artık, çok).

Yalnız ağız biçimiyle ayrılmış olan bu iki sözün bütün dillerde bulunduğunu görüyoruz. Bugün Anadolunun bile ötesinde berisinde yine bu ağız ayrılışları, varken, geçen binlecce yılı hsaba katacak olursak yabancı uluslar için bu küçük ayrılığı pek yerinde buluruz.

Bize örnek olacak yalnız bu iki söz değildir; bunun yüzlercesini sayabilirim.

Şimdi, sözüme bıraktığım yerden başlıyacağım. Son yıllarda yapılan araştırmalar, Avrupa dilleri için, lâtincede yahut sansktitçede kalmak doğru olmıyacağını, daha ileriye gitmek gerekeceğini gösterdi. Samli dillerde de Türk kökile birleşen sayısız sözler ortaya çıkıyor. Böyle olunca artık dilleri takım takım ayırmak doğru olmuyor. Dünya dillerinin bir kaynaktan çıktığına inanmanın en kısa yol olduğu anlaşılıyor. Bu kaynak neredir.? Eski düşüncelerin çıktığı yerde: "Babil ziggurati„ (kulesi) nde.

Orta Asya soysallığının ırmaklar arasında (Elcezirede) oruntağı (mümessili) Sümerlilerdir. Onlarda gelişen Türk soysallığına Babil ziggurati diyebiliriz. Bu zigguratdan, Türk soysallığından ayrılıp dağılanlar gittikleri yerlere Türk dilini götürmüşler, bu dil oralarda yere, geçen korunlara, ora halkının ağzına ve yaşayışına göre başka yollarda gelişmiş ve bu diller, orta Asya dillerinin birer türlü gelişmesinden oluvermiştir.

Babil ziggurati bir sanıkadır, doğru! Ancak ben bu sanıkanın altında gizlenmiş böyle bir gerçeklik görüyorum. Olmasa bile dil ve tarih araştırmaları bu urasayı bana bu yolda yorduruyor.

A. İsmet Ulukut

Japoeyada 6 bin kişiyi yersiz bırakan yangın

Tokyo, 13 (A.A.) — Bir yangın Niigata bölgesinde Shibata kasabasını tamamile tahrip etmiştir. Elli kişi yaralanmış ve altı bin kişi yersiz yurtsuz kalmıştır. Hasarat, üç milyon yen tamin edilmektedir.

İtalyanın buğday kendine yetecek

Roma, 13 (A.A.) — 1935 buğday ürünü 77 milyon kentali geçmektedir. Bu rakam, rekor yılı olan 1933 denberi kaydedilen en yüksek rakamdır.

Bu suretle İtalyan ulusu, kendi başına, buğday ihtiyacını sağlamış bulunmaktadır.

Bir İngiliz madeninde müthış bir patlama

Londra, 13 (A.A.) — Yorkshire'de, Barnesley yöresinde Applewell kömür madeninde vukua gelen patlama ev bunu takip eden yangın yüz ünden 15 kişi ölmüş, 9 kişi yaralanmıştır.

Patlama sırasında, madenin 135 metre derinliğinde 160 işçi çalışmakta idi. Yaralılardan birkaçına, elbiseleri henüz alevler içinde iken, imdat yetiştirilmiştir.

Altın madenleri

Paris, 13 (A.A.) — Yukarı Nijer bölgesinde mühim maden araştırma işlerine başlanacaktır. Bu bölgenin bazı topraklarında cenup Afrikası madenlerinden daha zengin altın damarları mevcut olduğu bildirilmektedir.

Gelenler, Gidenler

İngiliz elçisi Sir Persi Loren izinli olarak Londraya gitmiştir. Gelinceye kadar işlerine İngiliz işgüderi Bay Gordon bakacaktır.

Yeni Neşriyat

Hol vut

Holivut'un 195 numaralı nüshası haftanın film mevzu ve kritikleri ile çok güzel resimleri havi olarak çıkmıştır. Tavsiye ederiz.

Kurt olmuş insanlar

Dört ayak üzerinde yürüyen vahşi insanların hayatı

Hayvanlar arasında yaşamıya alışmış bu insan kurtlar, tekrar insanlar arasında niçin yaşamak istemiyorlar?.

Bir çocuğun milliyeti ne olursa olsun halis bir fransız muhiti içinde terbiye görünce fransızcayı tamamile öğrenir. Bunun gibi İngilizler, Türkler arasında yetişmiş olan bir çocuğun da o dilleri öğreneceği pek tabiidir. Fakat ilmin ortaya koyduğu bir başka mesele vardır. Konuşma kabiliyetinden tamamile mahrum bir muhitte büyümüş ve önce de konuşmamış olan bir çocuk nasıl bir dil icad eder? Bazı heceler, bazı seda kelimeleri ile maksadını anlatmaya, zekâsının uyanıklığını göstermeye muvaffak olabilir mi? İşte bu düşünce ile, hayvanlar arasına düşmüş olan adamlar meselesini yeniden ortaya atmak faidalı bir şey olacaktır. Hattâ büyük tıb'iyat alimi Linne, zannettiğimizden daha çok olan bu gibi adamlara bütün dikkatini hasretmiştir. Onlara "Homoferus, tetrapus, mutus, hirsutus" isimlerini vermekte ve bu suretle başlıca tabiatlarını işaret etmektedir.

Masallar ve hakikat

Hakikaten vahşi hayvanlar tarafından kaldırılıp götürülmüş çocuklar hakkındaki eski masallar, hiç de yalan değildir. Bu cinsten olan ve ciddiyetle kontrol edilerek gerçekliği anlaşılan vak'alar pek çoktur. Hattâ; garibdir ki böyle, hayvanlar arasında yaşadıktan sonra kurtulan çocuklara, masallar daima mesut bir talih ve parlak bir muvaffakiyet isnat ederler. Romayı kuran ve ebedi bir eser bırakan Romulüs ile Remüs, hayvanlar tarafından yetiştirilmiş biricik insanlar değildir. İranın ölmez inkilâpcısı olan Zerdüşt de ailesinden çalınmış bir çocuktur. Bunu aşıranlar, mahvetmek maksadile bir dişi kurdun inine saklamışlar ve kurd yavrularını boğmuşlardır. Dişi kurd inine geldiği zaman yavrularının intikamını alacak yerde onu kendisine evlâd edinmişti. Sonraları Zerdüst, memleketini nurlara boğan bir peygamber olmuştu. Firdevsi de meşhur "şehnamesinde" zümrüd ankanın (simürgü anka) terbiye ettiği Rostan adında bir adamdan bahsediyor Babil kiralıçesi Semiramis de kuşların beslediği ve sonra rahiplerin gelip alarak parlak mevkiine götürdükleri bir kadın değilmidi?

Eski Yunan muharrirleri Akeamines adında bir asyalı prensten, Zanimedes dedikleri bir frikyalı bahadırı anlatırlar. Bunların ikisini de vahşi hayvanlar yetiştirmişdir.

Movgli hikâyesi

Rudyar Kipling'in zungln kitabı adındaki yüksek eserinde ebedi yaptığı Movgli hikâyesi de yeni bir şey değildir. "Hayatın zararları" eserinde büyük İngiliz muharriri, bu çocuğun hikâyesinin kendi tahayyulatında doğmadığını, vaktile babasından işitiğini itiraf ediyor. Babası ihtiyar Kipling Hindistan hayatını tamam ile biliyordu, kendisi o yerli muhite bağlanmıştı. İşte bu ihtiyar oğluna anlattığı hikâyenin doğru olduğunu iddia etmektedir. Yalnız arada bir fark vardır. Hakiki Movgli Kiplingin kahramanındaki vasıflarla parlamamış, yeniden hayvan seviyesine düşmüştür. Eğer bu vak'a hikâye bakımından kiymetini kaybediyorsa, diğer bir bakımdan başka bir değer kazanmış oluyor. Böyle vakiaları tetkik edenlerin elde ettikleri kanaat daima bu yoldadır. 1889 mayısının yedisinde bir İngiliz âlimi, Miles Falladay, Bombay tabii tarih cemiyetine, cenubî Hindistanın bir köyünde bulduğu ve "kurd çocuk" adını verdiği bir gence dair mühim beyanatta buluşmuştur. O köyün çobanı tarafından bu âlime anlatılan bu hâdise aynen şöyledir: Ormanda dolaşan avcılar hayvanlar gibi dört ayakla yürüyen bir genç adama rast geldiler. Avcılar yaklaşınca korkudan kaçmaya başlamış ve bir kurd ini arkasından gözden kaybolmuştur. Avcılar arkasına düşmekten vazgeçerek hükûmete haber vermişler bunun üzerine bir araştırma hyeti gönderilmiştir. Bu heyet kendilerine anlatılan in önüne gelince büyük bir ateş yakmışlar ve dumanları ine sevk etmişlerdir. Bu sırada inden müthiş bir dişi kurd fırlamış, arkasından dört ayakla yürüyen çocuk onu takibe başlamıştır. Heyet nihayet çocuğu yakalamağa muvaffak olmuştur. Çocuk bir tek kelime söylemiyor, acı acı oluyor, kendisine yaklaşanları ısırmak istiyordu. Beslemek için verilen nebatları, pişmiş etleri red ile yalnız çi eti kabul ediyordu. Bir çok yıl geçdikten sonra ayakta yürümesini öğrenebildi. Elbise giymek, insanlar gibi yemeğe alışmak onun için büyük işkence olmuştur.

Hind Ormanlarında

Hindistanda böyle vak'alar nadir değildir. Bu meselenin mütehassısı olan Levis yazılarında bunu isbat ediyor. Yazdığı vakalarda, muhtelif yerlerde ve muhtelif zamanlarda Hind ormanlarında bulunmuş bir "kurd çocuk" ile bir "kurd kız" ın hemen da ayni şartları haiz olduğunu anlatıyor. Bu ikisini de insan haline getirmek için yapılan tecrübeler iyi neticeler vermemiştir. Ayni muharrir, otuz yaşlarından bir "kurd adam" ın elde edildiğini de söyliyor. Bu adam tamamile hayvanlaşmıştı. Ne söyliyebiliyor ne de söylenenleri anlıyordu. İnsanlar arasına getirildiği zaman ilkin melânkolik bir hal aldı, sonra delirdi. Bir timarhaneye götürülmüşsede iki sene içinde sefil hayatına orada nihayet vermişti.

Böyle hâdiseleri tetkik eden Linne, Bamberjensis Bovinus Yurvemis adını verdiği bir adamdan bahsediyor. Bu zavallı da hayvanlar tarafından yetiştirilmiş fakat hiç bir türlü insanlığa avdet edememiştir. Leodsenis Yoann adında bir çocuğun akibeti de böyle olmuştu. Bu zavallıyı ailesi beş yaşında iken kaybetti, ancak on bir yıl sonra tamamile vahşileşmiş bir halde bulabildi. Çocuk ormanda vahşi hayvanlar arasında yaşayordu. Kokı almak hissi şaşılacak bir surette tekâmül etmişti. Zehirli otları tanımak hususunda büyük bir duyğuya malikti. Eski Amsterdam kroniklerinde Hilenus Ocinus Yuvenis adında birinin de başından geçenbir vak'ası vardır. Bu adam onbeş yaşına kadar vahşi hayvanlar arasında yaşamış, yakalanıp insanlar arasına getirildikten sonra çok kuvvetli bir adam olmuş, fakat kat'iyen konuşmayı öğrenememişti.

Aveyron çocuğu

Bunların içinde en mühimmi Fransada "Aveyron çocuğu" denilen bir çocuğun geçirdiği vak'adır. Bu çocuk o zamanın en selâhiyetdar âlimleri tarafından tetkik ve müşahede altına alınmıştır. Vak'a şudur: sekizinci yılın 19 temmuzunda Kon ormanında bir çocuğun büsbütün çiplak olarak yaşadığı ve kendisine yaklaşmak istiyenlerden kaçtığı görülmüştür. Orada palamudlar, ağaç kökleri ve otlarla geçiniyordu. Yakalandıktan bir az sonra tekrar kaçtı. On beş ay sonra yeniden ele geçti. Bunun üzerine Kon'da bir dul kadının nezareti altına verildi. Çocuk yine kaçmanın yolunu buldu. Altı ay gözükmedi. O yıl kış pek şiddetli olmuştu. Bir akşam Sen- ende bir boyacının evi önüne geldi. Üzerinde önce kendisin bakmış olan dul kadının giydirdiği elbiselerin parçaları vardı; kendisine yiyecek verdiler, ocak başında oturtup ısıttılar. Ertesi günü Sen-Afrik hastanesine götürdüler. On dört ay sonra dili çözülmeye başladı. Bir takım sesler çıkarıyordu. Hiç bir elbise giymek istemiyordu. İlkin ceviz, kestane, palamud yiyeyordu yavaş yavaş ekmek ve çorbaya alıştı. O yılın sonunda Bonater tabii iyecilerinin itinasına verildi. Bir müddet sonra da Kültür Bakanlığının emri üzerine Parise götürülerek talim ve tekâmülü için son derece de gayretler sarfedildiği halde çocuk hayvan seviyesinden yükselemedi. Bunlar 1803 de Parisde basılan "yeni tarih tabii lûgatı" ında yazılıdır. Yine terbiyesine çalışıldı. Ayni kitabın 1817 de basılan ikinci tab'ında "Aveyron çocuğu" adı verilen bu zavallıyı insanlaştırmak için sarfedilen gayretlerin boşa gittiği yazılmıştır.

Ayı çocuklar

Buna benzer vak'alar çoktur. Pirenede "Ayı çocuk" Hameln de "Vahşi Piyer" Şampanyada "Sonji kızı" Macaristanda "ayı kız" vesaire. Anlattığımız misaller de görüldüğü gibi bu suretle yetişmiş olanların hemen hepsi giyinmekten korkuyorlar. Konuşma kabiliyetleri bitiyor. Bir defa hayvan gibi yaşamaya alışdıktan sonra bir daha insan hayatına alışmıyorlar. Bizim gayet güzel yemeklerimizden nefret ederek çi etleri ağaç köklerini ve otları tercih ediyorlar. Fikri seviyeleri, islâh edilemiyecek kadar aşağı bir derece de kalıyor. Yakalandıktan sonra, tekrar kaçmaya imkân bulamazlarsa, ya bir hastanede ya bir tımarhanede, yahut bunlara benzer bir yerde vakitsiz ölüp gidiyorlar. Sözün kısası bu zavallıların akibeti Romülüse, Zerdüşte, Semiramise, Movgliye isnad edilen masallardan çok farklı oluyor.

EKONOMİ

Amerikada pamuk azalıyor

Tutulan bir istatistiğe göre 1933 temmuzundan 1934 yılı temmuzuna kadar 12 ay içinde Amerika 7,921,000 balye pamuk ihraç etmiştir. 1934 yılı ile 1935 yılı arasındaki on iki ay içinde ise ancak 4,826,000 balye ihraç edilmiştir.

Amerika pamuğunun azalması pamuk almak ihtiyacında olan memleketleri başka ülkelere başvurmağa mecbur etmiştir. Bu durum, Amerikayı 150,000 000 dolar zarara uğratmıştır.

ARPA FİYATARI — Son hafta içinde İstanbul borsasında arpa fiyatları 4,75 kuruşa kadar çıkmış ve bu fiyatlar üzerinden satışlar yapılmıştır.

KIŞLIK KÖMÜR — Uray kooperatifi üyelerine kışlık kömür da… buçuk kuruştan, odunun çekisi 265 kuruştan verilmektedir.

Doğumlar

İstanbul erkek lisesi riyaziye öğretmenlerinden Bay "Fazıl Say„ ın bir oğlu olmuş ve "Oruz„ adı verilmiştir. Yavruya uzun ömür ve ailesine kut dileriz.

* * *

"Denizyolları„ sosyetesinde Kocaeli seferini yapan Gerzeli bay Ahmedin Hikmet Hikmet kaptan idaresindeki "Ayten„ vapurunda bir doğum olmuştur. Yolcular arasında, Değirmendereden İstanbula gelmekte olan on dokuz yaşlarında bayan Feriha bir erkek çocuk doğurmuştur. Vapurda bulunan kabile bayan Saadetle vapurun sıhhat memuru bay Celâl ve gemi subaylarının aldıkları tedbir doğumun kolaylıkla olmasını temin etmiştir. Gemi süvarisi bu yavruya "Deniz„ adını vermiştir. Uzun ömür dileriz.

Büyük Harpte

Ingiliz, Fransız kruvazörlerini nasıl batırdım?

Fransızlar Antalyada mukabele edersek sehri yakacaklarını bildirmişlerdi

Yazan: *Mütekait topçu kumandanı M. Ertuğrul*

(Baştarafı 7 ve 9 Eylûl tarihli sayılarımızdadır.)

Felâket yaklaşıyordu. Gözetleme yerinde bulunan Prens ve diğerleri hernekadar soğukkanlılıklarını ve neş'elerini muhafaza ediyorlarsa da her ihtimale karşı olsun bataryaların ateşini fransız toplarına bağlamak ve onlara baş kaldırtmamak için hazır bulunmak lâzımdı. Maalesef bu işlerin hiç birisinin yapılmasına lüzum görmedikleri gibi, hâlâ şehrin kendiliğinden teslim olacağını ümid ediyorlardı.

Adacık arkasında hareketsiz kalan yelkenlileri ileri sürmek için Ezelberk; Andefli limanında bulunan motörbota binerek süratle yelkenlilerimizin yanına gitti. Bağırarak onları ileri sürdü. Gemilerimiz [II No. lu paftada işaretli yere dikkat] tam fransız bataryasının 800 metre önüne geldikleri sırada düşman, bu toplu ve güzel hedeflerini çabucak ateş altına aldı.

Gözümüz önünde cereyan eden bu facia karşısında hâlâ âtıl duran ve ateş için kumanda vereceğini söylediği halde el'an vermeyen ve batarya dürbünümü işgal eden Prens yüzüme bakıyordu. Artık müdahale zaruretini hissettim. Dürbün başından çekilmesini rica ederek ateş idaresini ben elime aldım. Fakat bu kısa müddet zarfında da zavallı yelkenlilerimizden üçü batmış, içindekiler denize dökülmüş bulunuyorlardı; Motör süratle geriye döndü, kendini kurtardı. Diğer beş gemimiz güçhal adacıklara yanaşarak içindekiler karaya çıktılar. Geç açılan ateşimizle fransız topları sustular.

Adacıklara sığınan 86 askerimizi ancak geceden istifade ederek motorla kurtarabildik. Bu bedbahtların birçoğu yaralı ve bitkin bir halde idiler. 36 şehidle bu taarruzun hesabını kapattık.

Netice:

Bu baskın teşebbüsünün akim kalmasını alman papazı Ezelberk'in plân ve kanaatinde aramak lâzımgelir. Harb san'atile alâkası olmayan ihtiyat mülâzimi rütbesinde bir papazın emir ve kumandasına; daha yüksek rütbeli askerleri vererek bu teşebbüsün idare ve kumandasının bu papaza verilmesi de ayrıca tenkide şayandır.

— III —

ANTALYANIN AGVA SAHİLİNDE PARİS — II FRANSIZ KRUVAZÖRÜNÜN BATIRILMASI

(III No. lı paftaya müracaat)

Meis taarruzu akim kaldıktan sonra alman zabitleri ve obüs bataryası geri alındı.

Bataryam 1917 — Mart sonuna kadar ayni mevkide kaldı. Sarp ve susuz olan bu mıntakada çektiğimiz ıstırab büyüktü. İaşe ilbas, susuzluk fena idi. Tifüs hummayi racia gibi korkunç hastalıkların bölüğüme girmesine sebebiyet verdi. Nihayet, 57. fırka emrine girdik. Antalyaya gitmek üzere sahili takiben yola çıktık. 14 — Nisanda Antalyaya vardık. Bu facialı hayatımızın tesiri başladı. Başta ben olmak üzere yirmiden fazla askerim le tifüs ve hummayi raciadan hastaneye döküldük. İki aylık korkunç hastalık devrini atlattıktan sonra eski kudretimizi almağa başladık. Talimlerimizi muntazaman yapıyoruz. Biz Antalyaya gelmezden evvel Fransızlar bu beldeyi fasılalı fasılalı tehdid etmişler Bir gün beş altı parçaden mürekkeb bir filosu beldenin deniz kenarındaki dört büyük un fabrikasını yıkmışlar. Topla mukabele ettiğimiz takdirde beldeyi yakacaklarını mutasarrıflığa bildirmişler. Bu hâdiseler üzerine manteili ve ağır ateşli obüsten mürekkeb topçu kuvveti beldenin şark ve garb açıklarına yerleştirilmiş idi. 917 senesi Eylûlünde bu harb gemilerinden birisi yine Antalya beldesine yaklaşmıştı. Bu sırada fırka kumandanlığına yeni tayin edilmiş olan Miralay Şefik Bey bu gemiyi obüs ve mantellilerle makas ateşi altına almıştı. İşbu fransız gemisi de bataryalarımızı ateş altına alacağı yerde, beldeyi ateş altına alarak ateşimizden çekildi. Uhudu medeniyeye mugayir olan fransız gemisinin bu yolsuz hareketi neticesinde beldenin birkaç evinde sakatlık yapmış ve iki kadını yaralamıştı. Bu hâdiseden sonra fransız gemileri artık Antalya beldesine yaklaşmamışlardı. Fakat İzmirden Mersine kadar olan uzun sahilimizi ablukaya memur olan fransız gemileri sahil noktalarımızı ateşlerile tacizden hâli kalmadıklari gibi gizlice sefere başlayan yelkenli kayıklarımızı da gördükleri takdirde tahrib ediyorlardı [1].

Bir gün, bir fırka emri yevmisinde şu yazıları okudum:

"... günü Agvada bulunan karakolumuza erzak götüren yelkenli kayığımız Agva iskelesinde bağlı olduğu halde fransız gemisi limana gelerek köyü topa tutmuş ve indirdiği bir motörla bu yelkenlimizi alıp götürmüş ve enginlerde batırmıştır..."

Bu hâdise; fırka kumandan vekili binbaşı Hulûsi Beyin dikkat nazarını çekmiş olmalı ki, bir gün Antalya civarında bataryamın talimini gelip seyrettikten ve tenkidini yaptıktan sonra benden Agva limanı hakkında bazı izahat istedi ve azamî kutru bir kilometre olan bu limana gelip girmeğe cesaret eden düşman gemisinin bataryanın ateş baskını ile batırılması mümkün olup olmadığın sordu. Mümkün olduğunu ve bu vazifenin memnuniyetle tarafından yapılacağını söyledim. O zaman fırka kumandanı olan Şefik Bey mıntakaları teftişe çıkmış olduğundan 135. alay Kumandanı binbaşı Hulûsi Bey fırkaya vekâlet ediyordu.

Fırkaca şu vechile bir tertibat alındı:

Antalya merkez kumandanı Agvaya bir yelkenli kayık gönderecek ve bu kayık, düşman harb gemisini görünce kayıktan karaya bir şeyler boşaltıyormuş gibi hareketler yaparak düşman gemisi limana gelecek ve bundan sonra piyade, makinalı ve topçu ateşleri ile baskın yapılacak idi. Talimatı ve emri aldım ve 1917 senesi 1. Kânunun 5. gecesi Antalyadan hareketle 7 — 1. Kânunda Agvanın cenubundaki hâkim buruna bataryamı yerleştirdim. İki gün zarfında tahkimatımızı bitirmiş ve yel-

(1) 1917 senesi Eylûlünde Antalyaya fırka kumandanlığına gelen Şefik Bey askerin ve hatta ahalinin iaşesini fena bulmuştu. Asker ekmeklerini hayvanat da yemlerini, ahali gıdalarını tam alamıyorlardı. Bunun sebebi; muhtelif yerlerden buğday ve arpanın nakline, nakliye vasıtalarının kâfi gelmemesi idi. Fırka kumandanı gerek asker ve gerek sivillerin bu sıkıntısını izale etmek için deniz vesaitinden istifadeyi düşündü. Abluka sebebile harbin bidayetindenberi karaya çekilen ve denize açılmaları evvelki kumandanlarca yasak edilen 2 ilâ 4 tonluk yelkenli kayıklardan 15 tekneyi tamir ve techiz ettirdi. İçlerine denizci efrattan birer kontrolcu kondu. Bu yelkenli tekneler sivil mürettebatile - geceleri hareket, gündüzleri deniz kenarlarına yanaşmak kaydile yapılan bir talimat dairesinde - faaliyete geçti. Erzak nakliyatı başladı. Batması muhtemel kayıkların bedeli sahiplerine verilmek için bir de sigorta sandığı tesis edildi. Bu sayede gerek askerî kıtaatın, gerek sivil ahalinin iaşe sıkıntısı kalktı.

İşte denize indirilen ve Büyük Harbin sonuna kadar nakliyat işlerinde hizmetler eden bu yelkenli filo iki ki Antalya sularında fransız harp gemilerile mücadelemiz kapılarını açtı ve iki geminin batırılmasına sebeb oldu.

BORSA

13-9-935

(...)dizalarında yıldız işaretli olanlar, üzerinde muamele görenlerdir. Rakamlar saat 12 kapanış satış fiyatlarıdır.

Nukut

* Londra	622, —	* Viyana	23, —
* Nevyork	126. —	* Madrid	16 —
* Paris	168. —	* Berlin	40, —
* Milâno	194, —	* Varşova	24, —
* Brüksel	8x, —	* Budapeşte	24, 50
* Atina	24, —	* Bükreş	15, —
* Cenevre	820 —	* Belgrad	56, —
* Sofya	24, —	* Yokohama	35, —
* Amsterdam	81, —	* Altın	935, —
* Prag	98. —	* Mecidiye	53, —
* Stokholm	31, —	* Banknot	235 —

Çekler

* Londra	623,50	* Stokhlm	3.1147
* Nevyork	0,79.72	* Viyan	4.2080
* Paris	12.03	* Madrid	5.8160
* Milâno	9.7094	* Berlin	1,9770
* Brükse	4.6981	* Varşova	4,2x90
* Atina	83.51—	* Budapeşte	4,1886
* Cenevre	2.4378	* Bükreş	101.17—
* Sofya	63,6357	* Belgrad	34.8488
* Amsterdam	1.1773	* Yokohama	2.7288
* Prag	19,2115	* Moskova	1091.75

ESHAM

* İş Bankası	9.50 —	Tramvay	9. —
* Anadolu	25.25	* Çimento as	9.50
Reji	2 40	Ünyon Değ.	—,—
Şir. Hayriye	15. —	Şark Değ.	—,—
* Merkez Bankası	58.—	Balya	—,—
U. Sigorta	—,00	Şark m. ecza	—,—
Romonti	7,60	Telefon	—,—

istikrazlar — tahviller

* 1933 Türk Bor. I	6.80	Elektrik	—,—
* . II	24,80	Tramvay	31,70
* . .. III	25.10	Rıhtım	44 —
İstikrâzı Dahili I	94 12	* Anadolu I	44 50
* Ergani istikrazı	95.	* Anadolu II	44,90
1928 A M	10,	Anadolu III	1,40
* Sıvas-Erzurum	95,25	* Mümessil A	45 50

Takvim	Cumartesi 14 Eylül 15 C. Ahir	PAZAR 15 Eylül 16 C. Ahir
Gün doğuşu	5.39	5.40
Gün batısı	18.22	18,21
Sabah namazı	4.56	4.58
Öğle namazı	12.10	12.09
İkindi namazı	15.42	15.41
Akşam namazı	18.22	18,21
Yatsı namazı	19.56	19.54
İmsak	3.38	3.59
Yılın geçen günleri	255	256
Yılın kalan günleri	111	110

İş kanunu

Patronlardan ve işçilerden soruyoruz:

Ne diyorlar?

Bir trikotaj fabrikası sahibi kadınların geceleri çalışması zarurıdir, diyor

İş kanunu lâyihasının önümüzdeki kamutay toplantısında konuşularak çıkarılması bekleniyor.

Kanun etrafındaki, incelemeler bitmek üzeredir. Şehrimizde tetkik yapan ekonomi bakanlığı uzmanları (mütehassısları) Ankaraya dönmüşlerdir. Söylendiğine göre uzmanlara bir hayli münakaşa edilen günlük çalışma müddeti sekiz saat olarak tesbit edilecektir.

Ayrıca İstanbul endüstri birliği de İstanbul fabrika hademelerinin dediklerini birer rapor halinde bakanlığa bildirecektir.

KURUN Bu çok önemli kongrede patronu da işçiyi de ayrı ayrı dinliyerek iki tarafın dileklerini daha toplu bir şekilde yazmıya karar vermiştir.

Bir yazarımız her fabrikatörle ayrı ayrı görüşerek fikirlerini soracak, dileklerini işaret edecektir Bundan başka fikirlerini söylemek istiyen işçiler de dileklerini yazarak gazetemize gönderirlerse bunları yazacağız. Yalnız gönderilecek yazıların kâğıdın bir tarafına yazılması kısa adresli olması (istiyenlerin adları gizli tutulur.) lâzımdır.

Yeşil direkte trikotaj fabrika sahibi Bayan Yüzbaşıyan kendisi ile görüşen muharririmize şunları söylemiştir:

— Derdimiz çoktur. İş kanunundan beklediğimiz şeyler de vardır elbet. İlk önce şunu söylüyeyim ki, trikotaj iki kısma ayrılır. Biri kaba iştir. Bunu erkekler de yapabilir. Öbürü ince işdir ki, bunu kadınlardan başkası yapamaz. Sözümü, kadınların gece işine getireceğim. İş kanunu kadınların gece çalışmalarını men ediyormuş. Bu, bizim menfaatimizi çok zarara uğratır. Trikotaj işi son yıllarda eskisi kadar kâr bırakmayan bir iş olmuştur. Onun için bir kaç yıl önce yaz kış çalışan fabrikalar, şimdi ancak yılın dört ayında işyapmağa başlamışlardır. Bütün yapacakları işi dört ay içinde yetiştirmek mecburiyetindedirler. Onun için kadınların gece çalışmamaları bizim için zarardır. Sonra şunu da söylüyeyim ki, gece işi sabaha kadar çalışma demek değildir. Ben gündüz mesaisinden maada gece işi olarak saat birden 9,5 kadar çalışdırırım. Gündüz işi de 6,5 dan sekize kadardır.

Sonra hastalanan işçiye bakmak, meselâ geç kalan kadına yarım yevmiye vermek te küçük atelyeler için doğru olamaz, çünkü burada çalışanlar aylıkla değil, yövmiye ile ve yılın ancak dört ayında çalışırlar. Buralarda çalışan amele fabrika veya atelye sahibinin hatası ile zarar görürse o vakit sahipi mesul odur, her mesuliyete katlanır.

Burada kısaca hem trikotajcılar hem de hükûmet için çok önemli bir noktaya ilişelim. Son yıllar içinde kazancımıza sekte vuranlardan biri de gizli çalışanlardır. Bunlar, makinalarını evlerine koruyor, hiçbir vergi vermeden m(...) çıkarıyor ve gine hiç bir vergi(...) satıyorlar. Böyle çalışanlar ta(...)kip edilerek bulunması imkân(...) gibidir. Bunun için ben şöyle (...) fikir ileri sürüyorum.: Avrupa(dan) gelen iptidai maddelerden güm(...)rük yüzde on muamele vergisi (...)maktadır. Bu mal işlendikt(en) sonra da ayrıca bir yüzde on da(...) ödüyoruz. Bu ikinci yüzde on (o)dukça büyük bir yekûn tutar. (...)te kaçak iş yapanlar bunu da v(er)miyorlar. Eğer gümrükte ilk yüz(de) de on alınırken, mamul eşyad(an) alınan ikinci yüzde on da alın(ırsa) hem hazine kazanır, hem bize (za)rar dokunmaz. Biz nasıl olsa y(üz)de yirmiyi ayrı ayrı veriyoruz. B(u)nu gümrükte vermiş oluruz.

Antep fıstığı

Tarım Enstitüsü profesörlerin(den) Vaysberg, beraberinde bağcılık uzm(anı)nı (mütehassis) Mustafa olduğu hal(de) Gaziantepde gelmiş, fıstıkçılığımız ü(ze)rinde esaslı incelemelerde bulunm(uş)tur.

Niğdeye giden mütehassıs, An(tep) fıstığının pek değerli bir ürün old(uğu)nu ve Bakanlığa yaptığı önergeler (tu)tulduğu takdirde bugünkü randma(nın) bir kat daha artacağını, iki yılda (...) mahsul alınmasının önüne geçilecek(...) ihracatın artacağını söylemiştir. V(ays)berg'in bu tavsiyeleri arasında Ga(zian)tepte bir örnek fıstık bahçesi açılm(ası) da vardır.

Kendir mahsulü

Taşköprü, 13. (A.A.) — Kastam(onu) bölgesinin kendir kaynağı olan ger(...)derimi pazarında ilk kendir ürünün(ün) pazara gelişi mnasebetiyle büyük (...)teri yapılmıştır. Kendirhane bayrak(...)la süslenmiş, kendir elyafi ve kendir (...)bukları arasında seçimler yapılmış, bi(...)rinci, ikinci ve üçüncülüğü kazanan(...)ra tecim ve endüstri odası tarafında(n) hazırlanan hediyeler verilmiştir. Pa(...)da 20 bin kilo kendir elyafi satışı (...)muş, birinci 26, ikinci 24, üçüncü k(en)dirin kilosu 18 kuruştan satılmıştır.

Matbaamıza gelen izerler:

Patron

Değerli romann muharriri Bur(han) Cahidin eseridir; tefrika halinde çı(...)ğı sıralarda büyük alâka ile takip e(dil)miş olan bu roman Kanaat kitap(evi) tarafından çıkarılmıştır. Okurların(a) tavsiye ederiz.

Beşiktaş

Dikiş Yurdu

Talebe kaydına başlamıştır. Mekte(...) sergisi 20 Eylûlde açılacaktır. Biç(...) ve san'at öğrenecekler bu sergi(yi) görmelidirler. Serbesttir. Talim(...) gönderilir. Akaretler 64 No.

Telefon: 43687

Operatör — Üroloğ

Dr. Mehmet A(li)

Bevliye mütehassısı

Köprübaşı: Eminönü han telefon (...)

ABONE ŞARTLARI:

	Yıllık	6 aylık	3 aylık	Aylık
Memleketimizde	750	420	235	110
Yabancı yerlere	1350	725	400	150
Posta birliğine girmiyen yerlere	1800	950	500	180

Türkiyenin her posta merkezinde KURUNa abone yazılır.

KURUN

YAZI VE YÖNETİM YERİ:

İstanbul, Ankara caddesi, (VAKIT yurdu)

Telefon {İdare: 24370 / Yazı işleri: 24379

Telgraf adresi: KURUN İstanbul

Posta kutusu No. 46

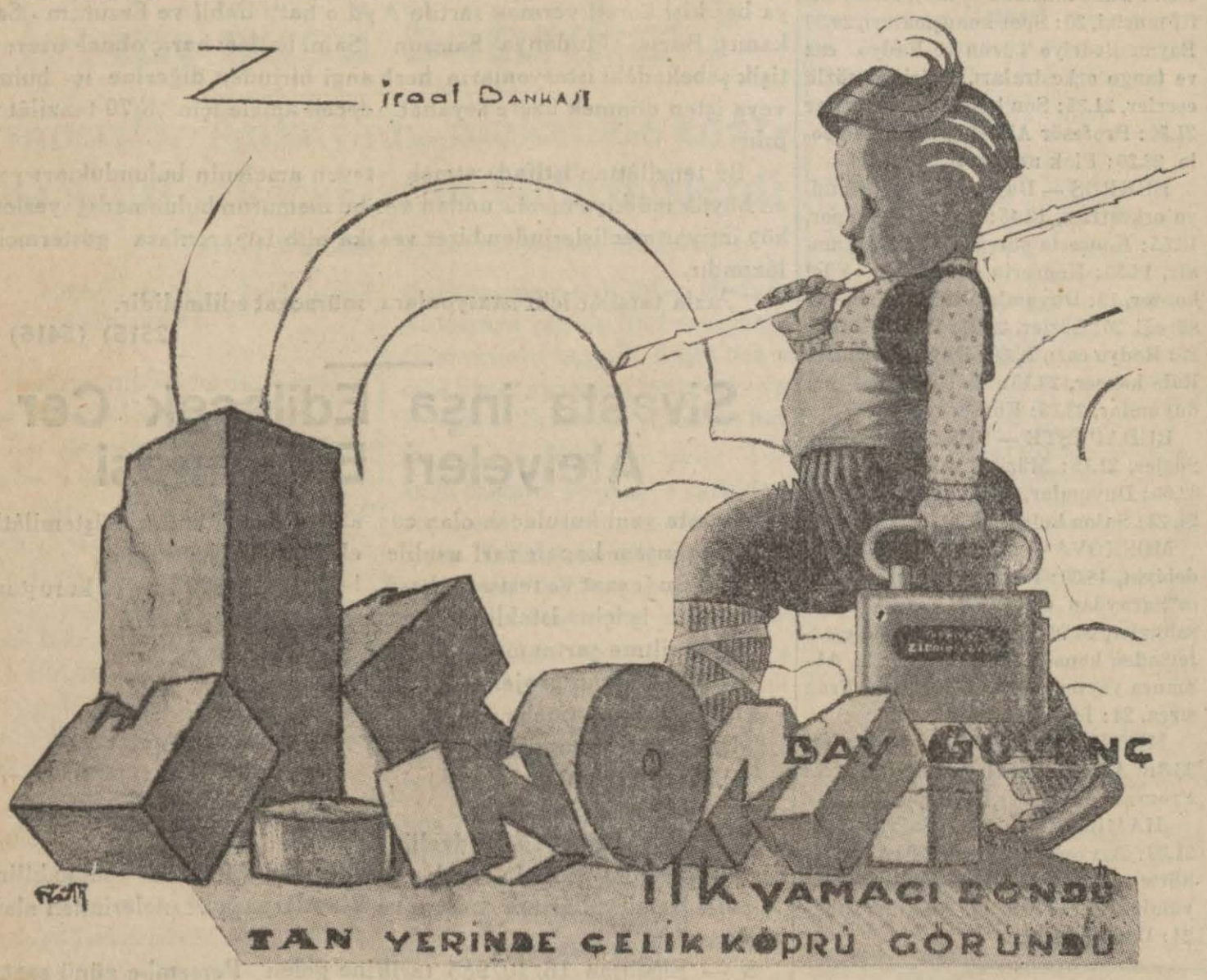

İstanbul limanı sahil sıhhiye merkezi satınalma komisyonundan:

Müstahdimin için yerli mal deriden 172 çift fotin açık eksiltme ile yaptırılacaktır.

A — Tahmin bedeli 774 liradır

B — Şartnameler merkezimiz levazımından parasız alınır.

C — Eksiltme 24 Eylül 935 Salı günü saat 16 da Galatada Karamustafa paşa sokağında İstanbul Limanı Sahil sıhhiye merkezi satınalma komisyonunda yapılacaktır.

D — Muvakat teminat 59 liradır.

E — İstekliler kunduracı olduklarına ve halen bu işle meşgul olduklarına dair 935 senesi Ticaret Odası vesikası göstermeğe mecbur durlar. Aksi takdirde eksiltmeye giremezler.

F — Eksiltmeye girecek olanlar peyler sürülmeden evvel teminatlarını merkezimiz veznesine makbuz mukabili yatırmış olmaları lâzımdır. (5259)

Edirne vilâyeti daimî encümeninden:

Edirne Memleket Hastanesinin 1600 lira Muhammen bedelli 17 kalem Edviye ve alâtı tıbbiyesi 23/9/935 Pazartesi günü saat 15 de İhale edilmek üzere açık eksiltmeye konulmuştur. İsteklilerin şeraiti öğrenmek ve Edviye ihtiyaç listesini görmek üzere Edirnede Vilâyet Daimî Encümenine, İstanbulda Sıhhat ve İçtimaî muavenet Müdürlüğüne müracaat eylemeleri ve belli gün ve saatte 120 liralık teminat makbuzlarile birlikte Vilâyet Daimî Encümenine gelmeleri

(5325)

Yeni çıktı

Dün ve Yarın tercüme külliyatı: Numara 39

HAYDAR RIFAT

HERAKLiT

Eski Yunan filozoflarından

Fiyatı 25 kuruş — Dağıtma yeri VAKIT matbaası İstanbul

İstanbul gümrükleri satış komisyonu reisliğinden

M. K. N.	ağırlığı	kiymeti	cinsi eşya.
1741	94,910	9111,36	İçi ipek astarlı deri çanta

1 — Yukarıda yazılı eşya kapalı zarf usulile ve artırma suretile satılacaktır.

2 — Şartnameler bedelsiz İst. Gümrükleri Satış komisyonu Reisliğinden alınacaktır.

3 — Artırmaya ait zarflar 2/10/935 Çarşamba günü saat 15 de satış Komisyon reisliği odasında açılacaktır.

4 — Muvakkat teminat miktarı (684) liradır.

5 — İsteklilerin Ticaret Odasına kayıtlı Tüccardan bulunduklarına dair Odadan aldıkları Vesaik usuli dairesinde teklif zarflarına koymaları lâzımdır.

6 — Bu artırmaya gireceklerin teklif Mektuplarını 2490 S. kan. 33 cü madesinde gösterildiği ve yukarıda (3) No. fıkrada yazıldığı üzere Saat 9,15 geçeye kadar makbuz mukabilinde Komisyon Reisliğine vermeleri mecburidir. (5529)

Jandarma genel komutanlığı Ankara satınalma komisyonundan

Örneğinin tamamına ayni evsaf ve şekilde olmak gereğile (1683) tane baş cibinliği 1/10/935 Salı günü saat (11) de Jandarma Genel Komutanlığı kurağında pazarlıkla satın alınacakdır. Cibinliğin bir tanesi için (55) kuruş paha biçilmişdir. İstekliler pazarlık gün ve saatında (6943) kuruşluk sandık makbuzu veya banka mektubu ile gelmeleri ve örneği Komisyonumuzla İstanbul Jandarma Muayene Hey'etinde her gün görebilecekleri ve şartnamesi parasızdır

(2534) (5489)

İstanbul gümrükleri satış komisyonu reisliğinden

M.K.N.	Ağırlığı	kiymeti	cinsi eşya
1131	1168	31,76	Demir Makine aksamı.

Yukarıda yazılı eşya 16/9/935 G. saat 14 de açık artırma ile satılacaktır. İsteklilerin yatırmaya mecbur oldukları yüzde yedi buçuk pey akçalarını gösterir makbuzla kanunen muayyen saattan evel Komisyon Reisliğine gelmeleri ilân olunur. (5365)

leri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada malzeme dairesinden ve Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk müdürlüğünden dağıtılmaktadır.

(5578)

Malzeme	Muhammen bedel		Muvakkat teminat		Eksiltme günü
1 — Perçin çivileri	16100	Lira	1207,50	Lira	14-10-1935 Pazartesi
2 — Vida, civata ve somunlar	16673	"	1250	"	15-10-1935 Salı
3 — Ağaç vidası, rondela ve gupilyalar	4590	"	344,25	"	16-10-1935 Çarşamba
4 — Cebire ve travers bulonları	4747		356	"	17-10-1935 Perşembe
5 — Yaylı halkalar	1629		122	"	18-10-1935 Cuma

Acele satılık yalı

Büyükderede: Kayıkhanesi, geniş bahçeli içinde tulumba, tatlı su ve elektrik tesisatı bulunan büyük bir yalı acele satılıktır. Görmek istiyenlerin her gün 20960 numaraya telefon etmeleri.

Erkek ve Kadınlara

KURTULUŞ

Biçki ve Dikiş dersanesi

Müdiresi: Mm. Papazyan. Haftanın 4 günü kadınlara, 2 günü erkeklere günde üçer saat Fransız usulile biçki ve dikiş dersi tedris edilir ve Maarifçe müsaddak diploma verir. Feriköy Tepeüstü 116 No. Papazyan apartıman.

SATILIK EV

Bostancıda Lüküre caddesinde 50 numaralı köşk satılıktır. Arzu edenler Eyüp Sultanda, Kızılmescitte 11 numaralı hanede Bay Mustafaya müracaat etsinler.

(4710)

İstanbul Beşiktaş Nüfus Memurluğundan:

Beşiktaş Serence bey yokuşu döngel S. 11 No. da oturan Hatice Saniye adını Bursa asliye mahkemesi 1 inci hukuk dairesinin 3 - 8 - 934 tarih ve 934/1072 sayılı ilâmile Serap olarak tashih ettirdiği ilân olunur. 13 - 8 - 935

Beyoğlu Üçüncü Noteri

Beyoğlunda Tarla başında Mescit sokağında 5 numaralı hanede ve Beyoğlunda Mis sokağında Cim apartmanı altında 13/1 No: lu dükkânda mevcut şahsi elbiselerimden maada bilcümle ev ve dükkân eşyasını ve sobacılığa ait alât ve edeveatı yeğenim Varsenik Damatya'na satıp teslim eylediğim - den mezkûr hane ve dükkandaki eşya ve alat ve edevatın hak ve alamadığının ilâmı.

Yukarda mezkûr 5 numaralı ev de oturan sobacı Bedros Dirazuyan:

Neşredilmek üzere Kurun gazetesine gönderildi. (9065)

Neşriyat direktörü: Refik Ahmet Sevengil

Sahibi: ASIM US — VAKIT matbaası

Kırıkkalede yapılacak inşaat Askerî Fabrikalar U. Müdürlüğünden

Evvelce yapılan ilânın şartnamesinde değişiklik olan ve keşif bedeli 147,094 lira 65 kuruş olan yukarıda yazılı inşaat Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü satın alma komisyonunca 25/Eylûl/935 tarihinde Çarşamba günü saat 15 de kapalı zarf ile ihale edilecektir. Şartname yedi lira *36* kuruş mukabilinde komisyondan verilir. Talip lerin muvakkat teminat olan 8604 lira 75 kuruşu havi teklif mektuplarını mezkûr günde saat 14 e kadar komisyona vermeleri ve kendilerinin de 2490 numaralı kanunun 2 ve 3 maddelerinde yazılı vesaikle muayyen gün ve saatte komisyona müracaatları. "5345"

Ebe mektebine talebe yazılmasına başlanılmıştır

Tıp fakültesi dekanlığından

Mektebe gireceklerin orta mektep mezunu olması ve yaşları yirmiden aşağı, otuz beşden yukarı olmaması lâzımdır. Bu şartları haiz olanların getirecekleri kâğıtlar şunlardır:

1 — Tıp fakültesi Dekanlığına yazılmış dilek kâğıdı.

2 — Mektep diploması.

3 — Sağlık ve aşı raporu.

4 — Nüfus tezkeresi

5 — İyi hal ve ikamet kâğıdı (polisçe tasdikli olacaktır).

6 — Altı tane kartonsuz resim.

7 — Taşradan vaki müracaatlara cevap verilmek için adresli pullu zarfın kâğıtlara eklenmiş olması.

8 — Kayıt zamanı Eylûlün sonuna kadar her gün 10 — 15 kadar yapılır.

9 — Yazılma için Tıp Fakültesi dekanlığına başvurulmalıdır.

(5572)

üsküdar mıntakası tahsil direktörlüğünden

Neft Sanayi Türk Anonim Şirketinin dahili istihlâk vergisinden 2520 lira 26 kuruş müstahdemin kazanç vergisinden maa ceza 145 lira 55 kuruş bina vergisinden 974 lira 99 kuruş ki cem'an 4981 lira 76 kuruş vergi borcundan dolayı Umur yerinde 12 numaralı Tanta Karada Baha şilebinde ve Denizde Ayvalık şileplerinde mevcud bulunan 247470 kilo gümrüksüz ve 74276 kilo Gümrük resmi verilmiş motörin açık arttırma ile mahallinde satılacağından talib olanların ihale günü olan 23/9/935 gününe müsadif Pazartesi günü mahallinde mezkûrda bulunmaları ve fazla malûmat edinmek isteyenlerin de Beykoz Maliye Tahsil Şubesi Tahsil Baş Memurluğuna müracaatları

(5571